

Brandweerstatistiek
2007

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2006–2007	= 2006 tot en met 2007
2006/2007	= het gemiddelde over de jaren 2006 tot en met 2007
2006/'07	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2006 en eindigend in 2007
1996/'97–2006/'07	= oogstjaar, boekjaar enz., 1996/'97 tot en met 2006/'07

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Prijs: € 16,30 (excl. administratie- en verzendkosten)
ISBN: 978-90-357-2077-0
ISSN:1385-8157

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2008.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	6
Inleiding	7
1. Meldingen	8
1.1 Kerninformatie	8
1.2 Meldingen	9
1.3 Loos alarm	11
2. Branden	15
2.1 Kerninformatie	15
2.2 Aard van de brand	17
2.3 Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden	18
2.4 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden	22
2.5 Directe financiële schade door brand	24
2.6 Slachtoffers en reddingen bij brand	26
2.7 Branden in woningen	26
2.7.1 Opkomsttijd bij branden in woningen	27
2.7.2 Woningbranden naar oorzaak	28
2.7.3 Woningbranden naar schade	28
2.7.4 Slachtoffers bij branden in woningen	29
3. Hulpverlening	31
3.1 Kerninformatie	31
3.2 Aard van de hulpverlening	33
3.3 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp	35
4. Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer	39
4.1 Kerninformatie	39
4.2 Organisatie van de brandweer	40
4.3 Personeel bij de brandweer	41

5. Kosten van de brandweer	47
5.1 Kerninformatie	47
5.2 Gemeentegrootte	47
5.3 Korpssamenstelling en stedelijkheid	48
Bijlagen	51
A Statistische bijlage	51
B Brandweerregio's in Nederland op 1 januari 2008.	63
C Enquêteformulier branden	64
D Enquêteformulier hulpverlening.	66
E Enquêteformulier personeel	68
Aan de Brandweerstatistiek 2007 werkten mee.	69

Voorwoord

Voor u ligt de vijftiende editie van de Brandweerstatistiek. Deze uitgave biedt veel informatie over de activiteiten van de brandweer in het jaar 2007. De werkzaamheden van de brandweer omvatten een breed terrein: van brandpreventie tot het blussen van branden en het verlenen van hulp aan mensen en dieren in nood. Deze publicatie belicht de repressieve werkzaamheden bij branden en hulpverleningen. Daarnaast is er aandacht voor het personeel en voor de kosten van de brandweer. De preventieve taken van de brandweer vallen buiten het bestek van de Brandweerstatistiek.

In 2007 zijn 47 duizend branden geregistreerd, ongeveer 2,5 duizend minder dan een jaar eerder. Daarentegen moest de brandweer vaker in actie komen voor diverse hulpverleningen als gevolg van de storm in januari van dat jaar. De opkomsttijden bij branden zijn iets afgenomen ten opzichte van de voorgaande jaren.

Uit het oogpunt van effectiviteit en efficiency wordt de brandweer steeds sterker regionaal georganiseerd. Daarom bevat de Brandweerstatistiek sinds de voorgaande editie, naast provinciale gegevens, ook cijfers op regionaal niveau. Vooralsnog is dat alleen het geval in het hoofdstuk over personeel, maar in de toekomst zullen meer hoofdstukken een dergelijke opzet krijgen.

Om de Brandweerstatistiek te kunnen maken, is de medewerking van de gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen onmisbaar. Ook in 2007 hebben de korpsen zich ingezet om gegevens over hun activiteiten aan het CBS te leveren. Alleen hierdoor is het mogelijk een landelijk overzicht te geven van de werkzaamheden van de brandweer en de ontwikkelingen daarin. Het CBS is de brandweerkorpsen dan ook zeer erkentelijk voor de door hen geleverde inspanningen.

Directeur-Generaal van de Statistiek,
Drs. G. van der Veen

Samenvatting

In 2007 zijn bij de brandweer 163 duizend meldingen binnengekomen, een lichte stijging in vergelijking met voorgaand jaar. Van deze meldingen was 41 procent een loos alarm of brandgerucht.

Het aantal geregistreerde branden is iets gedaald: van 50 duizend in 2006 tot 47 duizend in 2007. Dat komt vooral door een afname in het aantal buitenbranden en schoorsteenbranden. De totale brandschade bedroeg 864 miljoen euro. Bij binnenbranden is voor 778 miljoen euro aan schade ontstaan, waarvan 82 miljoen bij woningbranden. Per woningbrand met schade was het gemiddelde schadebedrag 21,5 duizend euro. De opkomsttijd bij brand is in 2007 voor het eerst in jaren iets afgenomen. Dit kwam vooral door de iets kortere uitruktijd.

Verder heeft de brandweer in 2007 ruim 49 duizend terechte verzoeken om hulpverleningen ontvangen. Dit zijn er 9,4 duizend meer dan in het jaar daarvoor. De meeste hulpverleningen vonden plaats in januari, als gevolg van de hevige storm in die maand.

Op 1 januari 2008 telde Nederland 443 gemeenten, evenveel als een jaar eerder. Er waren 409 gemeenten die een eigen of een gezamenlijk brandweerkorps hebben. Voor 8 gemeenten werd de brandweertaak door buurkorpsen uitgevoerd. Verder waren er 26 gemeenten waar het brandweerpersoneel is ondergebracht bij de regionale brandweer.

In totaal waren bij deze korpsen 27 duizend brandweerlieden in dienst, zowel beroepskrachten als vrijwilligers. Daarnaast voerden nog 3,3 duizend mensen zonder een brandweerrang taken uit voor de brandweer. Het personeelsbestand van de brandweer ligt al jaren op ongeveer een constant niveau.

De gemeentelijke kosten voor brandweer en rampenbestrijding zijn in 2007 ten opzichte van een jaar eerder met 6 procent gestegen tot 913 miljoen euro. Dat komt overeen met gemiddeld 56 euro per inwoner.

Inleiding

De brandweer speelt een belangrijke rol bij de zorg voor veiligheid. In de eerste plaats door het blussen van branden, maar ook door het verlenen van (technische) hulp, bijvoorbeeld bij verkeersongelukken en rampen.

De brandweer is een gemeentelijke taak en vrijwel iedere gemeente heeft dan ook een eigen gemeentelijke brandweer of neemt deel in een gezamenlijk brandweerkorps waarin meerdere gemeenten samenwerken. Daarnaast werken gemeentelijke korpsen samen in regionale brandweerkorpsen om onderlinge afstemming te bevorderen. Deze regionale korpsen nemen ook taken op zich die op gemeentelijk niveau moeilijk uit te voeren zijn.

Het eigenlijke blus- en hulpverleningswerk wordt, op enkele uitzonderingen na, echter hoofdzakelijk nog door de gemeentelijke brandweerkorpsen uitgevoerd. Sommige gemeentelijke korpsen hebben hun personeel inmiddels in een regionaal korps ondergebracht. Naar verwachting zal dit in de toekomst vaker voorkomen. Daarom is hoofdstuk 4 (personeel) van dit boek sinds de vorige uitgave regionaal opgezet.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikt over brand(weer)gegevens vanaf het jaar 1933. Informatie over de brandweer verschaft inzicht in de rol die zij speelt binnen de samenleving. Dit is van belang voor het brandweerveld zelf, maar zeker ook voor bestuur, beleid en wetenschap.

In de voorliggende publicatie worden gegevens over de brandweer betreffende het jaar 2007 weergegeven. De opzet van het boek is licht gewijzigd ten opzichte van de voorgaande edities. Om de leesbaarheid van de publicatie te bevorderen, zijn tabellen die niet rechtstreeks betrekking hebben op de tekst van de hoofdstukken, verplaatst naar een aparte statistische bijlage.

De indeling van de hoofdstukken is overigens ongewijzigd. Hoofdstuk 1 van de publicatie gaat in op de meldingen die via een regionale meldkamer bij de gemeentelijke brandweerkorpsen zijn binnengekomen. Hoofdstuk 2 en 3 behandelen respectievelijk de door de gemeentelijke korpsen bestreden branden en verrichte hulpverleningen. In hoofdstuk 4 komt de personele bezetting van de gemeentelijke en regionale brandweer aan de orde. Hoofdstuk 5 ten slotte, beschrijft de kosten die gemeenten maken voor de brandweer (gemeentelijke en regionale korpsen samen).

Deze publicatie is gratis te downloaden in pdf-formaat via www.cbs.nl. De cijfers over de beschreven onderwerpen zijn vrijelijk te raadplegen via Statline, de elektronische databank van het CBS op www.cbs.nl.

In veel gevallen kan het CBS op aanvraag ook meer gedetailleerde informatie verschaffen. Inlichtingen hierover zijn te verkrijgen bij de infoservice van het CBS (e-mail: infoservice@CBS.nl of telefoon: 088 570 70 70).

1. Meldingen

De verzoeken om assistentie die de brandweer ontvangt (de meldingen), zijn onder te verdelen in brandmeldingen en hulpverleningsmeldingen. Van een brandmelding is sprake indien er bij het brandweerkorps al dan niet via een meldkamer, een verzoek binnen komt om een brand te blussen en de gevolgen te beperken. Dit soort meldingen komt vaak binnen via een automatische brandmeldinstallatie (BMI). Van een hulpverleningsmelding is sprake als er een verzoek komt voor het verrichten van werkzaamheden ter beperking en bestrijding van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen.

In paragraaf 1.1 wordt de kerninformatie over de verschillende meldingen gepresenteerd en in paragraaf 1.2 worden ze nader belicht. Zowel bij een melding van brand als een melding voor hulpverlening kan sprake zijn van loos alarm. Loos alarm is een al dan niet opzettelijke melding zonder dat er brand of reden voor hulpverlening is. Hierbij is onderscheid te maken tussen loos alarm met uitruk en loos alarm zonder uitruk (paragraaf 1.3).

In dit hoofdstuk gaat het alleen om meldingen die door een uitrukpost ontvangen zijn. Meldingen die wel bij een regionaal meldpunt zijn binnengekomen, maar niet aan de brandweer doorgegeven, zijn niet in de cijfers betrokken. De brandweerkorpsen vullen de gegevens van een binnengekomen melding in op het brand- of hulpverleningsrapport (zie bijlage C en D) en leveren deze in de meeste gevallen op elektronische wijze aan het CBS.

Niet alle gemeenten leveren echter (continu) gegevens aan. Daarom heeft het CBS een methode ontwikkeld om de niet ontvangen brand- en hulpverleningsrapporten te schatten en deze toe te voegen: voor korpsen die één of meerdere maanden niets, of niet alle meldingen rapporteren, worden gegevens toegevoegd aan de hand van rapportages uit gemeenten die vergelijkbaar zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met het inwonertal, de mate van stedelijkheid van de gemeente, de maand en het type en de aard van de brand- of hulpverleningsmelding. In 2007 is 18 procent van het totaal aantal brand- en hulpverleningsmeldingen geschat.

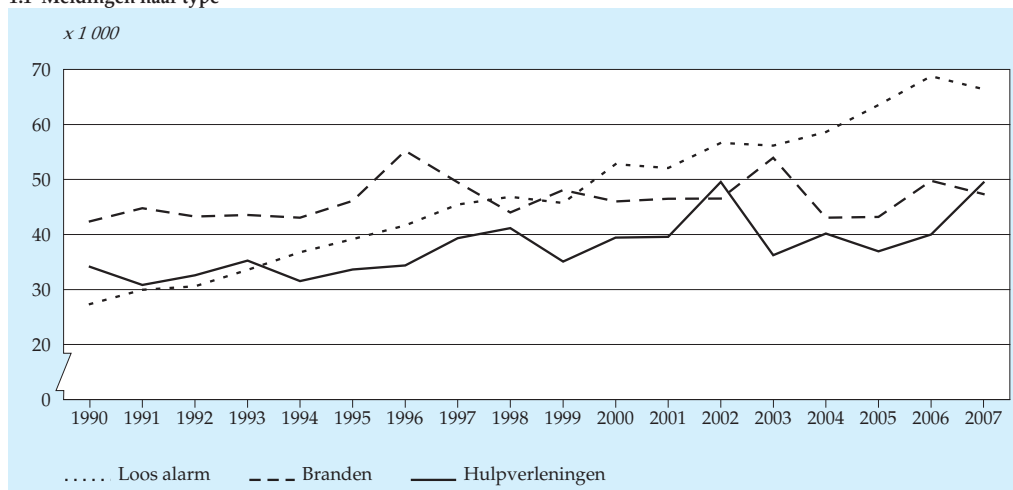
1.1 Kerninformatie

In 2007 zijn bij de brandweer 163 duizend meldingen binnengekomen: 108 duizend brandmeldingen en 55 duizend verzoeken tot hulpverlening. In een groot deel van de meldingen ging het echter om loos alarm. In 47 duizend gevallen was er daadwerkelijk brand uitgebroken. Daarnaast kwam de brandweer ruim 49 duizend maal in actie voor een hulpverlening (zie ook Tabel A1.1 in de statistische bijlage).

In totaal ontving de brandweer in 2007 ruim 66 duizend loze meldingen, waarvan 61 duizend loze brandmeldingen. Loos alarm maakte daarmee 41 procent uit van het totale aantal meldingen. Het aantal loze alarmeringen is licht gedaald (-3 procent) in vergelijking met 2006, maar ten opzichte van 2000 is nog altijd sprake van een ruime stijging (26 procent).

Het aantal brandmeldingen is ten opzichte van het voorgaande jaar met 4 procent gedaald tot 108 duizend. Maar liefst 56 procent van de brandmeldingen in 2007 bestond uit loos alarm: er kwamen dus meer loze brandmeldingen binnen dan meldingen van daadwerkelijke branden. Ruim acht van de tien loze brandmeldingen waren afkomstig van een brandmeldinstallatie (BMI).

1.1 Meldingen naar type

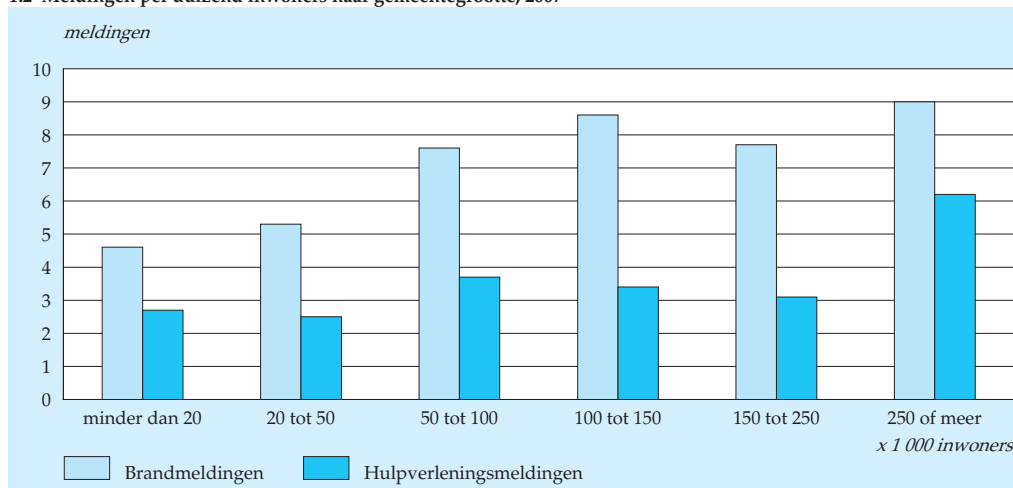
Bron: CBS.

1.2 Meldingen

In 2007 kwamen in totaal 163 duizend meldingen binnen, 3 procent meer dan in het voorgaande jaar. Dat komt overeen met 10 meldingen per duizend inwoners. Het relatieve aantal meldingen varieerde van 7,3 per duizend inwoners in gemeenten met minder dan 20 duizend inwoners tot 15,1 in de vier grote steden. Tussen de provincies waren de verschillen kleiner: het aantal meldingen per duizend inwoners varieerde tussen 5,8 in Friesland en 12,6 in Zuid-Holland. Vooral in Utrecht, Zeeland en Limburg is het aantal meldingen per duizend inwoners toegenomen in vergelijking met 2006 (zie ook Tabel A.1.2).

In 2007 heeft de brandweer 108 duizend brandmeldingen ontvangen, waarvan 56 procent uit loze meldingen bestond. Het aantal brandmeldingen is met 4 procent

1.2 Meldingen per duizend inwoners naar gemeentegrootte, 2007

Bron: CBS.

gedaald ten opzichte van 2006. Dat komt vooral doordat in 2007 het aantal buitenbranden en loze meldingen is afgenomen (met 2,8, respectievelijk 2,2 duizend). Daarentegen vonden er ruim 500 meer binnenbranden plaats dan in 2006. In totaal vormden binnenbranden bijna 14 procent van alle brandmeldingen in 2007. Bij 29 procent van de brandmeldingen is een buitenbrand uitgebroken en bij 1,4 procent is er sprake van een schoorsteenbrand.

Het aantal hulpverleningsmeldingen is juist flink gestegen, van bijna 46 duizend in 2006 tot 55 duizend in 2007. Van deze meldingen bestond zo'n 10 procent uit loos alarm. Daarnaast had 53 procent van de meldingen voor hulpverlening betrekking op werkzaamheden buiten gebouwen en 37 procent op werkzaamheden in of aan gebouwen.

Staat 1.1
Brandmeldingen naar type en aard, 2007

	Totaal	Geen loos alarm					Loos alarm	
		totaal	schoor- steen- branden	buiten- brand	kleine binnen- brand	(middel- grote binnen- brand	totaal	w.o. zonder uitruk
Meldingen (x 1 000)	108,1	47,3	1,5	31,0	12,6	2,2	60,8	1,4
Meldingen (%)	100	43,8	1,4	28,6	11,6	2,0	56,2	1,3

Bron: CBS.

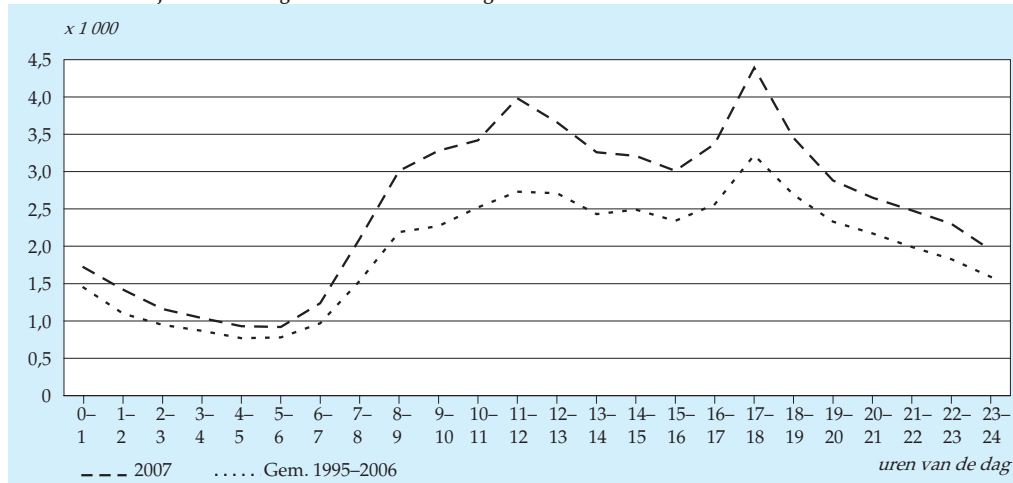
Staat 1.2
Meldingen voor hulpverlening naar type en aard, 2007

	Totaal	Geen loos alarm			Loos alarm	
		totaal	gebou- wen	geen gebou- wen	totaal	w.o. zonder uitruk
Meldingen (x 1 000)	55,1	49,4	20,3	29,2	5,6	0,0
Meldingen (%)	100	89,8	36,9	53,0	10,2	0,1

Bron: CBS.

Qua tijdstip op de dag was het aantal brandmeldingen tussen 5 en 6 uur 's middags het hoogst. Dit wordt veroorzaakt door de piek in het aantal loze meldingen rond dit tijdstip. Bij de hulpverleningen was er geen sprake van een echte piek, behalve dat er 's nachts veel minder meldingen binnen kwamen dan overdag.

1.3 Loos alarm bij brandmeldingen naar uren van de dag

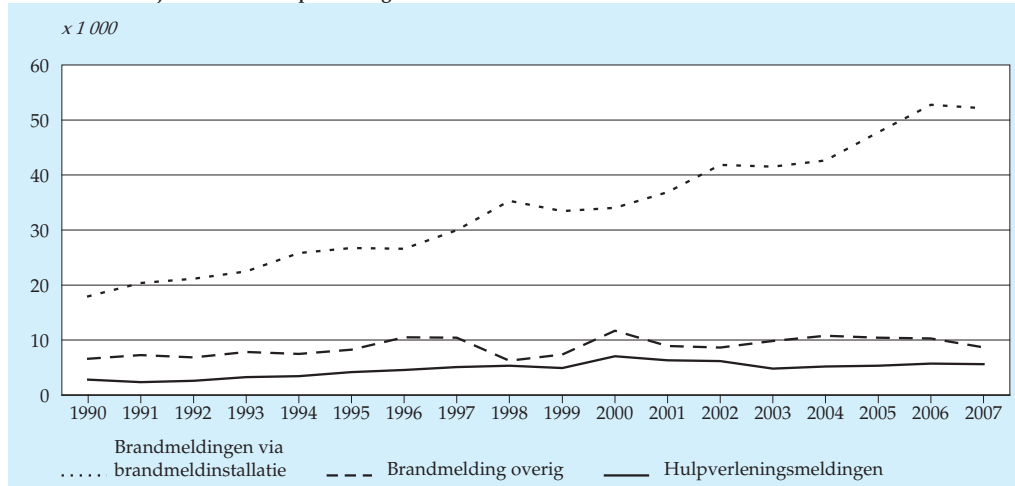

Bron: CBS.

1.3 Loos alarm

Bij 41 procent van de brand- en hulpverleningsmeldingen in 2007 was sprake van loos alarm. Bij brandmeldingen ging het veel vaker om een loos alarm (56 procent) dan bij meldingen voor hulpverlening (10 procent). Het aantal loze alarmeringen is sinds de jaren '90 vrijwel continu gestegen. Pas in 2007 was weer sprake van een duidelijke daling.

1.4 Loos alarm bij branden en hulpverleningen

Bron: CBS.

In Overijssel was het aandeel loze alarmeringen met 48 procent het hoogst. Dit komt onder andere door het beleid dat sinds 2005 in bepaalde Overijsselse gemeenten gevoerd wordt: wanneer er een melding binnenkomt bij de meldkamer, wordt die meteen doorgegeven aan de brandweer en deze rukt uit zonder te controleren of de melding loos is of niet. Het percentage loos alarm was in Zeeland het laagst (24 procent). Het aandeel loze meldingen varieert minder naar gemeentegrootte: van 35 procent in de gemeenten met minder dan 20 duizend inwoners tot 48 procent in de gemeenten van 150 tot 250 duizend inwoners.

In 2007 kwamen in totaal 60,8 duizend brandmeldingen binnen die loos bleken te zijn. Daarbij rukte de brandweer 59,5 duizend keer uit. In 1,4 duizend gevallen vond geen uitruk plaats. Hierbij dient te worden opgemerkt dat enkele gemeenten geen rapport opmaken van een loze melding zonder uitruk en dit niet aan het CBS melden. Op grond van de wel geregistreerde loze meldingen is landelijk bezien in 2007 bij 2 procent van de loze brandmeldingen niet uitgerukt.

De loze brandmeldingen worden grotendeels veroorzaakt door automatische brandmeldinstallaties (BMI's). Van de 61 duizend loze brandalarmeringen in 2007 kwamen er 52 duizend (86 procent) binnen via een BMI. Dat is iets minder dan in 2006. Bij de loze alarmeringen via een BMI is sprake van twee pieken: rond het middaguur en rond 5 uur 's middags. In 32 procent van de gevallen van loos alarm via een BMI is de oorzaak gelegen in brandgevaarlijke werkzaamheden (zoals lassen) of storing van/in apparatuur. Bij kantoorgebouwen is dit in 56 procent van de gevallen de oorzaak. De piek bij deze oorzaak ligt tussen tien en twaalf uur 's morgens.

Staat 1.3
Loos alarm naar aard, per provincie en gemeentegrootte

	Branden en hulpverlening			Branden			Hulpverlening		
	to- taal	met uit- ruk	zon- der uit- ruk	to- taal	met uit- ruk	zon- der uit- ruk	to- taal	met uit- ruk	zon- der uit- ruk
	<i>x 1 000</i>								
1990	27,4	.	.	24,6	.	.	2,8	.	.
1995	39,2	36,6	2,6	35,0	32,6	2,4	4,2	3,9	0,2
2000	52,8	47,9	4,9	45,7	41,6	4,1	7,1	6,3	0,8
2005	63,6	58,6	4,9	58,2	53,9	4,3	5,3	4,8	0,6
2006	68,8	66,0	2,8	63,1	60,5	2,6	5,7	5,5	0,2
2007	66,4	65,0	1,4	60,8	59,5	1,4	5,6	5,6	0,0
Groningen	1,3	1,2	0,1	1,2	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Friesland	1,4	1,3	0,1	1,4	1,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Drenthe	1,8	1,7	0,1	1,8	1,6	0,1	0,1	0,1	0,0
Overijssel	5,2	5,2	0,0	5,0	5,0	0,0	0,2	0,2	0,0
Flevoland	1,1	1,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,1	0,1	-
Gelderland	6,1	5,9	0,2	5,8	5,6	0,2	0,3	0,3	0,0
Utrecht	5,8	5,7	0,2	5,4	5,3	0,2	0,4	0,4	-
Noord-Holland	11,5	11,2	0,3	9,8	9,5	0,3	1,7	1,7	0,0
Zuid-Holland	18,1	18,0	0,1	16,3	16,3	0,1	1,7	1,7	-
Zeeland	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	-	0,0	0,0	-
Noord-Brabant	8,6	8,5	0,1	8,0	7,9	0,1	0,6	0,6	-
Limburg	4,8	4,7	0,1	4,5	4,4	0,1	0,3	0,3	0,0
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>									
250 000 of meer	13,9	13,7	0,2	11,6	11,4	0,2	2,2	2,2	-
150 000 tot 250 000	7,3	7,3	0,0	6,9	6,9	0,0	0,4	0,4	-
100 000 tot 150 000	8,7	8,6	0,1	8,0	7,9	0,1	0,7	0,7	0,0
50 000 tot 100 000	13,4	13,3	0,1	12,5	12,4	0,1	0,9	0,9	0,0
20 000 tot 50 000	16,8	16,2	0,7	15,9	15,3	0,7	0,9	0,9	0,0
Minder dan 20 000	6,2	6,0	0,3	5,9	5,6	0,3	0,4	0,4	0,0

Bron: CBS.

De gezondheidszorg is verantwoordelijk voor 17 procent van de loze brandalarmeringen via een BMI. Het betreft hier vooral verpleeghuizen. Verder is 15 procent afkomstig uit woongebouwen, met name verzorgingshuizen. Vooral in psychiatrische ziekenhuizen, verzorgings- en opvanghuizen is de oorzaak vaak (ongeveer 79 procent) een andere dan storing van/in apparatuur of brandgevaarlijke werkzaamheden.

2. Branden

In dit hoofdstuk zijn op basis van de brandrapporten gegevens opgenomen over de aard van de brand (paragraaf 2.2), de tijd die verstrijkt tussen de brandmelding en de aankomst van de brandweer op de plaats van de brand (paragraaf 2.3), het object en de oorzaak van brand (paragraaf 2.4) en de schade die branden veroorzaken (paragraaf 2.5). In paragraaf 2.6 wordt melding gemaakt van slachtoffers en reddingen bij brand. In paragraaf 2.7 worden bovengenoemde gezichtspunten apart belicht voor woningen.

Branden worden naar aard onderscheiden in binnenbranden, buitenbranden en schoorsteenbranden. Een *buitenbrand* is gedefinieerd als een brand in de open lucht waarbij geen gebouwen of opstallen betrokken zijn. *Binnenbranden* vinden plaats in of aan gebouwen en zijn onderverdeeld in kleine en grote binnenbranden. Een *grote en/of middelgrote brand* is een binnenbrand waarbij de eerst uitgerukte bluseenheid versterking van ten minste één bluseenheid nodig heeft. De rubricering van de branden wordt bepaald aan de hand van de opgave door de brandweer zelf. In deze publicatie worden de door de brandweer als middelbranden aangeduide binnenbranden tot de grote binnenbranden gerekend.

Het CBS ontvangt van de brandweer per brand gegevens over de eventuele door brand veroorzaakte financiële schade. In een groot aantal gevallen geeft de brandweer echter aan dat er sprake is van financiële schade zonder daarbij het schadebedrag te vermelden. In deze gevallen wordt het schadebedrag door het CBS geschat. Ook wanneer gemeenten geen of onvolledige gegevens aanleveren, schat het CBS de ontbrekende informatie bij (zie ook hoofdstuk 1).

Bij de gegevensverzameling wordt bijzondere aandacht besteed aan branden met een hoog schadebedrag. Van de branden met een schade vanaf 1 miljoen euro worden aanvullende gegevens verkregen via de 'Brandbrief' van het Verbond van Verzekeraars. Daardoor is het aannemelijk dat vrijwel alle branden met grote financiële schade bij het CBS bekend zijn.

Ook ontvangt het CBS van de brandweer per brand gegevens over de eventuele geredde personen, gewonden en dodelijke slachtoffers. Er is sprake van een dode door brand indien het slachtoffer binnen zes weken na de brand, als gevolg hiervan, is overleden. Het aantal doden bij brand in 2007 is mede bepaald aan de hand van gegevens verkregen van het Openbaar Ministerie.

2.1 Kerninformatie

In 2007 zijn 47 duizend branden geregistreerd, ongeveer 2,5 duizend minder dan een jaar eerder. Hierbij waren 68 doden en 843 gewonden te betreuren.

Branden in woongebouwen vormden ruim 50 procent van alle binnenbranden. De belangrijkste oorzaak van binnenbranden is een defect aan apparatuur of het verkeerde gebruik ervan (21 %). Het aantal buitenbranden is ten opzichte van 2006 gedaald. Deze daling kwam vooral tot uiting bij branden op natuurterreinen en dergelijke. Bijna de helft van de buitenbranden was met opzet aangestoken.

De opkomsttijd van de brandweer is in 2007 iets verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 31 procent van de branden was de opkomsttijd minder dan acht minuten, tegen 30 procent in 2006. Toch was de opkomsttijd nog altijd aanzienlijk langer dan in het jaar 2000: toen was de brandweer bij 54 procent van de branden binnen acht minuten ter plaatse.

Staat 2.1
Branden naar aard, per provincie en gemeentegrootte

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
<i>x 1 000</i>						
1990	42,4	2,5	27,3	12,6	11,2	1,4
1995	46,1	2,2	30,3	13,6	12,3	1,3
2000	46,0	1,7	30,4	13,9	12,4	1,5
2005	43,2	1,5	28,5	13,1	11,2	1,9
2006	49,8	1,7	33,8	14,3	12,2	2,1
2007	47,3	1,5	31,0	14,8	12,6	2,2
Groningen	1,3	0,0	0,8	0,4	0,4	0,1
Friesland	1,2	0,1	0,8	0,4	0,3	0,1
Drenthe	1,4	0,1	0,9	0,4	0,3	0,1
Overijssel	2,9	0,2	1,8	0,9	0,7	0,2
Flevoland	0,9	0,0	0,6	0,2	0,2	0,0
Gelderland	5,9	0,2	3,5	2,2	1,8	0,3
Utrecht	3,5	0,1	2,5	0,9	0,8	0,1
Noord-Holland	7,1	0,2	4,6	2,3	2,0	0,3
Zuid-Holland	12,6	0,2	8,3	4,1	3,7	0,5
Zeeland	1,1	0,0	0,7	0,4	0,3	0,1
Noord-Brabant	6,2	0,3	4,2	1,8	1,4	0,3
Limburg	3,2	0,1	2,4	0,8	0,7	0,1
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	7,2	0,1	4,5	2,6	2,3	0,3
150 000 tot 250 000	4,0	0,1	2,8	1,1	0,9	0,2
100 000 tot 150 000	6,1	0,1	4,3	1,7	1,5	0,2
50 000 tot 100 000	10,1	0,3	6,8	3,0	2,6	0,4
20 000 tot 50 000	14,8	0,7	9,1	5,0	4,1	0,8
Minder dan 20 000	5,2	0,3	3,3	1,6	1,2	0,3

Bron: CBS.

De totale schade van alle branden in 2007 bedroeg 864 miljoen euro: maar liefst een vijfde meer dan in 2006. Deze toename werd hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de schade bij grote binnenbranden met ruim een kwart is gestegen. Deze branden maakten in 2007 nog geen 5 procent uit van het totaal, maar toch veroorzaakten zij, met een schadebedrag van 619 miljoen euro, ruim 70 procent van alle financiële brandschade.

2.2 Aard van de brand

In 2007 zijn 47 duizend branden gemeld, waarvan bijna twee derde een buitenbrand was, ruim 25 procent een kleine binnenbrand, 5 procent een grote binnenbrand en 3 procent een schoorsteenbrand. Het totaal aantal branden in dat jaar komt overeen met 289 per 100 duizend inwoners. Dit aantal varieerde van 216 in gemeenten met

Staat 2.2
Branden per 100 duizend inwoners, naar aard, per provincie en gemeentegrootte

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
1990	284	17	183	85	75	10
1995	299	14	196	88	80	9
2000	290	10	192	88	78	10
2005	265	9	175	81	69	12
2006	305	11	207	87	74	13
2007	289	9	189	90	77	14
Groningen	229	7	146	76	64	13
Friesland	192	12	119	60	50	11
Drenthe	278	16	190	72	60	12
Overijssel	261	15	164	82	65	17
Flevoland	237	5	166	66	58	7
Gelderland	299	12	178	110	92	17
Utrecht	294	10	207	76	65	11
Noord-Holland	271	8	175	87	77	11
Zuid-Holland	365	6	239	120	106	14
Zeeland	281	12	172	97	78	20
Noord-Brabant	257	11	172	74	60	14
Limburg	287	7	209	71	59	12
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	343	3	216	123	110	13
150 000 tot 250 000	281	6	199	76	64	12
100 000 tot 150 000	371	7	263	102	88	13
50 000 tot 100 000	339	9	231	100	86	13
20 000 tot 50 000	254	12	156	85	71	14
Minder dan 20 000	216	12	139	65	51	13

Bron: CBS.

minder dan 20 duizend inwoners tot 371 in gemeenten met 100 tot 150 duizend inwoners.

In vrijwel alle provincies is het aantal branden gedaald in vergelijking met 2006. De enige uitzondering is Gelderland: hier steeg het aantal branden met 10 procent. In Zuid-Holland was het relatieve aantal branden, net als in voorgaande jaren, opvallend veel hoger dan in de overige provincies. Dit was het geval voor zowel buiten- als binnenbranden.

Het aantal schoorsteenbranden liep uiteen van 5 per 100 duizend inwoners in Flevoland tot 16 in Drenthe. Zoals misschien verwacht kan worden, komen schoorsteenbranden met name voor in de kleinere gemeenten. In gemeenten met minder dan 50 duizend inwoners kwamen 12 schoorsteenbranden voor per 100 duizend inwoners, tegen 3 per 100 duizend inwoners in de vier grote steden.

Het aantal binnenbranden is tegengesteld verdeeld: in de vier grote steden kwamen in 2007 relatief veel binnenbranden voor (123 per 100 duizend inwoners), tegen slechts 65 per 100 duizend inwoners in de kleinste gemeenten. Het aantal binnenbranden is in 2007 zowel in absolute als relatieve zin gestegen ten opzichte van 2006. Vooral in Gelderland was sprake van een sterke toename: van 75 binnenbranden per 100 duizend inwoners in 2006 naar 110 in 2007. Maar nog altijd lag het aantal binnenbranden in Zuid-Holland met 120 per 100 duizend inwoners verreweg het hoogst.

2.3 *Uitruktijden, rijtijden en opkomsttijden*

De tijd tussen het moment waarop een brand wordt gemeld en het moment dat de brandweer ter plekke aankomt, kan worden gesplitst in uitruktijd en rijtijd. Onder de *uitruktijd* wordt de tijd verstaan tussen het moment van melden van het incident bij de brandweermeldkamer en het moment dat het eerste voertuig de brandweerkazerne verlaat. De *rijtijd* is de tijd die nodig is om van de kazerne naar de plaats van de brand te komen. De *opkomsttijd* is de som van beide tijden. De uitruktijd, rijtijd en opkomsttijd zijn berekend aan de hand van de door de brandweer opgegeven tijdstippen van melding, uitruk en aankomst (afgerond op hele minuten).

In grotere gemeenten is de uitruktijd gemiddeld korter dan in kleinere gemeenten, doordat in grote gemeenten het brandweerpersoneel doorgaans op de kazerne verblijft en er vaak meer brandweerkazernes zijn. In gemeenten met minder dan 20 duizend inwoners werd in 14 procent van de gevallen een uitruktijd onder de vier minuten gerealiseerd. In de vier grote steden bleef men bij 57 procent van de branden binnen de vierminutengrens.

De tendens van oplopende uitruktijden, zoals deze in voorgaande jaren is geconstateerd, is in 2007 tot staan gekomen. Er was zelfs sprake van kortere uitruktijden. Bij 73 procent van de branden was de uitruktijd korter dan zes minuten. Een jaar eerder

was dit in 69 procent van de branden het geval. Met uitzondering van Flevoland, zijn de uitruktijden in alle provincies afgenomen. Met name in Drenthe en Gelderland was dit goed zichtbaar. Hier nam het aantal branden, met een uitruktijd van minder dan zes minuten, met bijna 10 procentpunt toe. Ook in Zeeland namen de uitruktijden af, maar toch waren deze nog steeds bij drie op de vijf branden langer dan zes minuten.

In tegenstelling tot de uitruktijden zijn de rijtijden in vergelijking met het voorgaande jaar toegenomen. In 2007 was bij 24 procent van de branden sprake van een rijtijd

Staat 2.3
Branden naar uitruktijd, per provincie en gemeentegrootte

	Totaal	w.v. met een uitruktijd van			
		<2 minuten	2-3 minuten	4-6 minuten	>6 minuten
	<i>x 1 000</i>	%			
1990	42,4	35,5	38,5	21,7	4,3
1995	46,1	23,1	40,9	29,2	6,8
2000	46,0	17,0	40,6	32,7	9,7
2005	43,2	5,6	25,3	40,3	28,8
2006	49,8	4,7	25,1	39,6	30,6
2007	47,3	4,8	28,7	39,4	27,1
Groningen	1,3	1,2	14,8	38,4	45,6
Friesland	1,2	3,4	18,0	46,5	32,2
Drenthe	1,4	11,6	16,3	35,6	36,5
Overijssel	2,9	2,8	23,9	44,7	28,6
Flevoland	0,9	3,4	17,6	35,5	43,6
Gelderland	5,9	2,8	23,2	42,2	31,9
Utrecht	3,5	3,3	24,0	45,1	27,6
Noord-Holland	7,1	6,7	34,3	35,5	23,5
Zuid-Holland	12,6	6,4	38,6	36,9	18,1
Zeeland	1,1	3,3	3,5	33,9	59,4
Noord-Brabant	6,2	2,7	23,8	43,8	29,7
Limburg	3,2	5,0	33,9	35,1	26,0
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>					
250 000 of meer	7,2	7,1	49,6	31,7	11,6
150 000 tot 250 000	4,0	3,4	41,3	37,1	18,2
100 000 tot 150 000	6,1	7,1	41,3	38,2	13,4
50 000 tot 100 000	10,1	5,8	34,1	36,5	23,6
20 000 tot 50 000	14,8	3,0	12,6	42,9	41,4
Minder dan 20 000	5,2	2,7	11,2	48,4	37,7

Bron: CBS.

van meer dan zes minuten, tegen 22 procent in 2006. Bij 6 procent van de branden was zelfs sprake van een rijtijd van meer dan tien minuten. Tussen de provincies onderling liepen de rijtijden sterk uiteen: in Zeeland was de rijtijd in 82 procent van de gevallen minder dan zes minuten, terwijl dit in Drenthe in 67 procent van de branden het geval was. In de vier grote steden waren de rijtijden het kortst.

De opkomsttijden zijn, vooral door de wat kortere uitruktijden, in 2007 iets verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Bij 31 procent van de branden is een opkomsttijd van minder dan acht minuten gerealiseerd. Acht minuten is de streeftijd die

Staat 2.4
Branden naar rijtijd, per provincie en gemeentegrootte

	Totaal	w.v. met een rijtijd van				
		<4 minuten	4-6 minuten	7-8 minuten	9-10 minuten	>10 minuten
	<i>x 1 000</i>	%				
1990	42,4	48,0	36,7	8,2	3,7	3,3
1995	46,1	50,7	40,2	9,4	4,3	4,2
2000	46,0	46,4	38,2	9,0	3,5	2,9
2005	43,2	42,5	36,4	11,1	4,8	5,2
2006	49,8	40,8	37,2	11,5	4,7	5,8
2007	47,3	39,7	36,2	13,2	5,1	5,9
Groningen	1,3	37,4	35,1	14,7	6,2	6,5
Friesland	1,2	42,2	34,5	11,4	5,9	5,9
Drenthe	1,4	33,5	33,4	14,6	7,5	10,9
Overijssel	2,9	42,8	34,6	11,3	4,6	6,7
Flevoland	0,9	40,7	33,6	14,3	6,0	5,5
Gelderland	5,9	41,5	30,3	17,4	4,6	6,1
Utrecht	3,5	40,5	36,8	12,1	5,3	5,3
Noord-Holland	7,1	40,1	36,5	13,8	4,8	4,8
Zuid-Holland	12,6	39,9	38,8	12,3	4,4	4,6
Zeeland	1,1	46,8	35,3	7,3	4,1	6,5
Noord-Brabant	6,2	38,6	36,0	11,9	5,9	7,6
Limburg	3,2	32,6	41,3	14,0	5,9	6,3
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	7,2	39,2	40,5	11,7	4,4	4,1
150 000 tot 250 000	4,0	32,5	37,9	15,0	7,0	7,6
100 000 tot 150 000	6,1	31,1	38,8	17,3	6,2	6,7
50 000 tot 100 000	10,1	36,4	39,0	13,1	5,5	6,1
20 000 tot 50 000	14,8	45,7	32,3	12,3	4,2	5,4
Minder dan 20 000	5,2	45,0	31,9	11,6	4,8	6,8

Bron: CBS.

wordt genoemd in het brandbeveiligingsconcept voor woongebouwen en woningen. Deze streeftijd werd bij 40 procent van de binnenbranden gehaald. Bij buitenbranden was dat aandeel met 26 procent veel kleiner (zie Tabel A.2.1). Per provincie varieerde het aandeel branden met een opkomsttijd van minder dan acht minuten van 15 procent in Zeeland tot 40 procent in Zuid-Holland. In de vier grote steden was de brandweer het snelst: in bijna de helft van de gevallen was de brandweer hier binnen acht minuten ter plaatse.

Staat 2.5
Branden naar opkomsttijd, per provincie en gemeentegrootte

	Totaal	w.v. met een opkomsttijd van				
		<5 minuten	5-7 minuten	8-9 minuten	10-15 minuten	≥16 minuten
	<i>x 1 000</i>	%				
1990	42,4	25,4	41,7	15,7	14,4	2,8
1995	46,1	18,3	40,6	18,6	18,9	3,6
2000	46,0	14,8	38,9	21,5	21,8	3,0
2005	43,2	6,4	25,0	22,0	35,4	11,2
2006	49,8	5,6	24,0	21,5	35,9	13,1
2007	47,3	5,6	25,1	21,8	35,3	12,1
Groningen	1,3	4,9	12,5	16,6	43,7	22,2
Friesland	1,2	4,1	22,6	23,2	36,4	13,6
Drenthe	1,4	5,3	17,2	16,7	43,9	16,9
Overijssel	2,9	5,2	23,5	23,1	35,4	12,7
Flevoland	0,9	4,6	15,7	17,6	44,9	17,2
Gelderland	5,9	4,0	21,0	22,9	39,8	12,2
Utrecht	3,5	4,3	23,5	24,2	35,5	12,3
Noord-Holland	7,1	7,2	28,9	20,2	32,9	10,8
Zuid-Holland	12,6	7,6	32,0	21,8	28,8	9,8
Zeeland	1,1	3,2	12,0	18,4	44,8	21,7
Noord-Brabant	6,2	3,9	21,1	23,5	38,6	13,0
Limburg	3,2	4,8	24,4	22,1	38,0	10,7
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	7,2	9,1	39,7	20,3	22,4	8,5
150 000 tot 250 000	4,0	6,1	26,1	21,8	34,2	11,8
100 000 tot 150 000	6,1	6,6	28,8	23,2	30,8	10,5
50 000 tot 100 000	10,1	6,1	26,3	21,8	34,3	11,4
20 000 tot 50 000	14,8	3,6	17,6	22,0	42,6	14,2
Minder dan 20 000	5,2	4,0	18,9	21,6	40,5	15,0

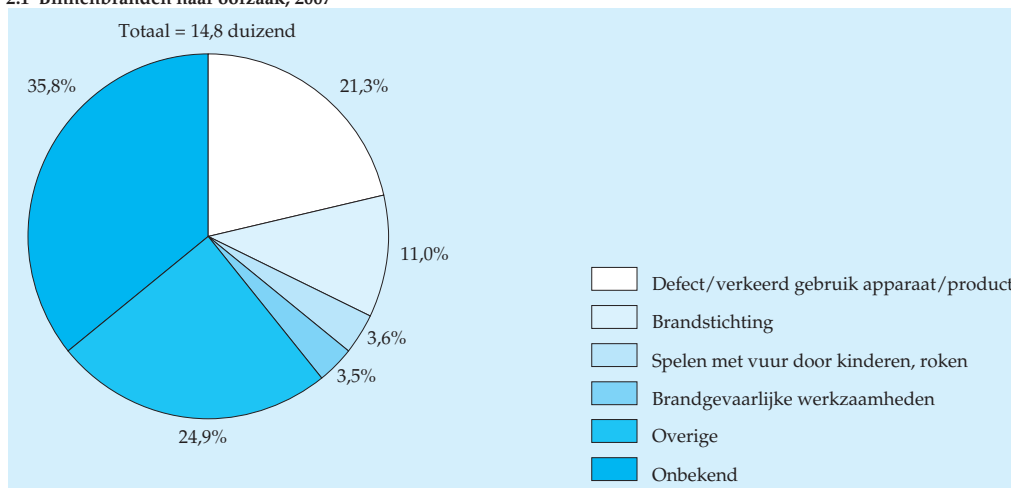
Bron: CBS.

2.4 Objecten en oorzaken van buiten- en binnenbranden

In 2007 hebben bijna 15 duizend binnenbranden plaatsgevonden. Dat is 3 procent meer dan in 2006 en het hoogste aantal in tien jaar. Van alle binnenbranden vond ruim 40 procent plaats in woongebouwen. Verder betrof 9 procent objecten in de sector 'industrie, landbouw of veeteelt', 8 procent bijeenkomstgebouwen zoals winkels, restaurants, cafés, bioscopen en sportcomplexen en 8 procent de sector 'gezondheidszorg'. Bij 15 procent van de binnenbranden was het object door de brandweer niet opgegeven (Tabel A.2.2).

Van de binnenbranden werd 21 procent veroorzaakt door defecte apparatuur of het verkeerde gebruik ervan. In 2007 was 11 procent van de binnenbranden aangestoken. Bij ruim een derde van de binnenbranden was de oorzaak onbekend of niet opgegeven. Dit aandeel neemt nog steeds toe.

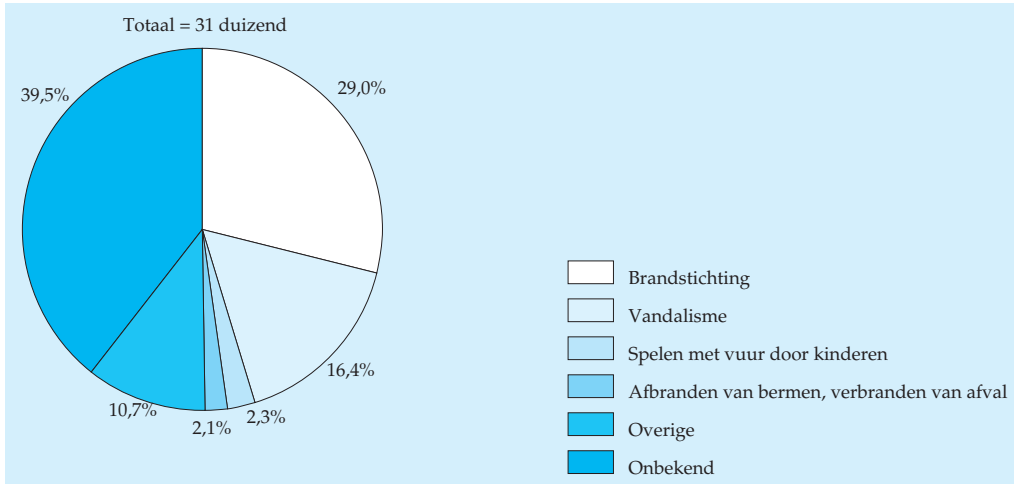
2.1 Binnenbranden naar oorzaak, 2007

Bron: CBS.

Het aantal buitenbranden bedroeg in 2007 31 duizend, bijna 3 duizend minder dan in het voorgaande jaar. De 13 duizend papier- en vuilcontainerbranden vormden de grootste groep binnen de buitenbranden. Het aantal berm-, bos-, heide- en natuurbranden bedroeg 5 duizend, een daling van 30 procent. De ontwikkeling van deze branden wordt mede bepaald door klimatologische omstandigheden. Met name in 2007 waren de zomermaanden erg nat. Branden in personenauto's (inclusief sloopauto's) vormden met 3,6 duizend gevallen ook een belangrijk aandeel in de buitenbranden (Tabel A.2.3).

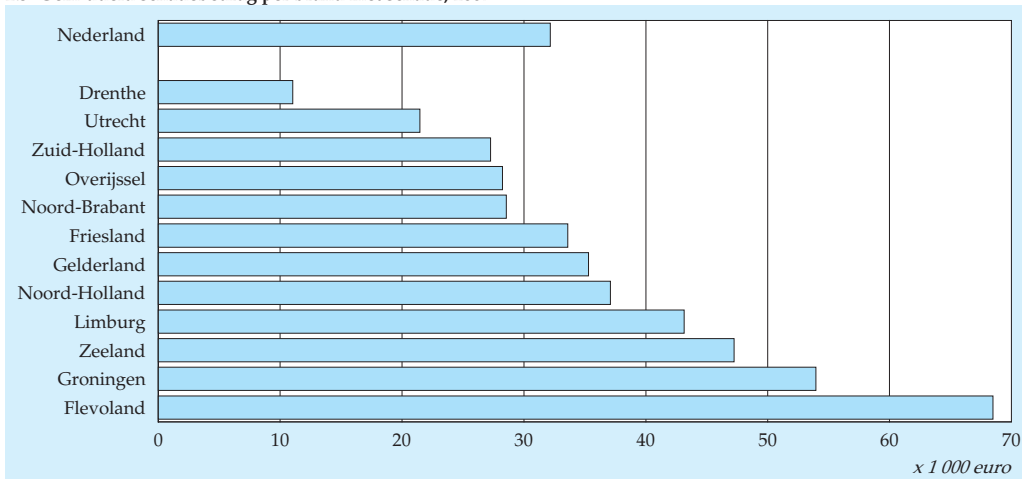
2.2 Buitenbranden naar oorzaak, 2007

Bron: CBS.

Bij ruim 45 procent van de buitenbranden werd brandstichting of vandalisme als oorzaak vermeld. Papier- en vuilcontainerbranden werden zelfs in 64 procent van de gevallen met zekerheid aangestoken. Bij de berm-, bos-, heide- en natuurbranden waren brandstichting en vandalisme met bijna 40 procent ook veel voorkomende oorzaken. Bij bijna 40 procent van de buitenbranden was de oorzaak onbekend of niet opgegeven.

2.3 Gemiddeld schadebedrag per brand met schade, 2007

Bron: CBS.

2.5 Directe financiële schade door brand

In 2007 was bij 26,9 duizend branden (57 procent) sprake van financiële schade. De totale schade bedroeg daarbij 864 miljoen euro, 21 procent meer dan in 2006. De gemiddelde schade lag in 2007 op 32 duizend euro per brand met schade, aanzienlijk hoger dan in 2006. Verreweg de hoogste gemiddelde schade per brand kwam voor in de provincie Flevoland (69 duizend euro). Drenthe was de provincie met de laagst gemiddelde schade (11 duizend euro). In Noord-Holland zorgden branden voor de hoogste totale schade: 149 miljoen. Dat is bijna een vijfde van het totale schadebedrag. Bekeken naar gemeentegrootte was de gemiddelde schade in de vier grote steden met 47 duizend euro het hoogst (zie ook Tabel A.2.4).

De schade bij schoorsteenbranden bedroeg in 2007 gemiddeld 4 duizend euro en bij buitenbranden gemiddeld 5 duizend euro. Kleine binnenbranden veroorzaakten een schade van gemiddeld 22 duizend euro, terwijl bij grote binnenbranden (die vooral plaats vonden in de industrie, landbouw en veeteelt) de schade uitkwam op gemiddeld 328 duizend euro.

De totale schade bij binnenbranden in 2007 bedroeg 778 miljoen euro. Dit is 90 procent van het totale brandschadebedrag (864 miljoen euro) in dat jaar.

Bijna de helft van de financiële schade bij binnenbranden kwam voor rekening van de sector 'industrie, landbouw of veeteelt', 17 procent kwam voort uit branden in bijeenkomstgebouwen en 13 procent uit branden in een woongebouw. De gemiddelde schade was bij de eerstgenoemde categorie hoog: ruim 400 duizend euro.

Bij buitenbranden bedroeg het totale schadebedrag 81 miljoen euro. Hiervan kwam bijna 34 procent voor rekening van personenauto's (inclusief sloopauto's) en 20 procent voor rekening van overige auto's (waaronder autobussen en vrachtwagens). Bij bijna één op de vijf buitenbranden met schade ging het om een personenauto. Bij

Staat 2.6
Branden naar aard en schade, 2007

	Branden		Schade	
	totaal	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	<i>x 1 000</i>		<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
Schoorsteenbrand	1,5	1,0	5	4,4
Buitenbrand	31,0	16,5	81	4,9
Kleine binnenbrand	12,6	7,4	160	21,5
Grote binnenbrand	2,2	1,9	619	327,6
Totaal	47,3	26,9	864	32,1

Bron: CBS.

deze branden bedroeg de schade gemiddeld 8,8 duizend euro. Bij de overige auto's bedroeg de gemiddelde schade bijna 24 duizend euro.

Staat 2.7
Binnen- en buitenbranden met schade naar object, 2007

	Branden	Schadebedrag		
		totaal	gemiddeld	
	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>%</i>	<i>1 000 euro</i>
Binnenbranden				
w.o.				
woongebouwen	4,6	103	13,2	22,2
w.o.				
etagewoning	0,6	14	1,8	24,2
portiekflat zonder				
doorgekoppeld balkon	0,3	6	0,8	24,0
vrijstaande woning	0,5	15	1,9	28,4
eengezinswoning in rij	1,7	31	4,0	18,2
grote villa	0,1	4	0,6	78,6
gevangenis, politiecel	0,1	0	0,0	3,3
w.o.				
politiebureau	0,0	0	0,0	1,0
logiesgebouw	0,1	2	0,2	15,6
w.o.				
hotel, motel	0,1	1	0,1	15,9
kantoorgebouw	0,2	4	0,6	28,8
onderwijsgebouw	0,2	24	3,1	118,5
w.o.				
basisschool	0,1	14	1,8	126,2
voortgezet, beroepsonderwijs	0,1	6	0,7	92,3
gezondheidszorg	0,4	85	10,9	203,4
industrie, landbouw, veeteelt	1,0	385	49,5	401,4
w.o.				
metaal, fabriek, constructie	0,1	47	6,0	550,5
voedings- en genotmiddelen	0,1	39	5,0	385,0
stationsgebouw	0,0	1	0,1	33,0
bijeenkomstgebouw				
(ontmoeting, verzamel)	0,8	135	17,4	177,5
w.o.				
warenhuis	0,0	1	0,1	130,7
leegstaand	0,1	12	1,5	128,9
Totaal binnenbranden	9,3	778	100,0	83,7
Buitenbranden				
w.v.				
papier-, vuilcontainer/ afvalbak, los afval	5,4	6	7,0	1,1
personenauto (incl. sloopauto)	1,1	3	4,1	3,0
overige auto's (incl. autobussen)	3,1	28	34,2	8,8
schepen, beroepsvaart	0,7	16	19,9	23,5
spoorwegmaterieel (rollend)	0,0	4	5,4	199,4
overige nijverheid/industrie	0,0	0	0,3	7,9
andere objecten	0,1	1	1,8	16,0
	6,1	22	27,3	3,7
Totaal buitenbranden	16,5	81	100,0	4,9

Bron: CBS.

Meer dan de helft van de branden met schade in 2007 veroorzaakte een geringe schade (minder dan 5 duizend euro). Deze branden vertegenwoordigden bij elkaar slechts 3 procent van het totale schadebedrag. Slechts 0,8 procent van alle branden met schade had een schade van 500 duizend euro of meer. Toch veroorzaakten zij samen voor 520 miljoen euro aan schade, meer dan 60 procent van de totale brandschade in 2007 (Tabel A.2.5).

2.6 Slachtoffers en reddingen bij brand

Bij slachtoffers wordt onderscheid gemaakt tussen gewonden en doden. Gewonden zijn personen die ten gevolge van de brand naar een ziekenhuis zijn getransporteerd. Hieronder zijn ook brandweerlieden begrepen die hun werkzaamheden niet hebben kunnen vervolgen. Dodelijke slachtoffers zijn degenen die als gevolg van de brand binnen zes weken zijn overleden.

In 2007 zijn 911 personen slachtoffer geworden van brand: 68 mensen kwamen om bij brand en 843 personen raakten gewond. Het totale aantal slachtoffers lag 21 procent lager dan vorig jaar. Deze daling kwam voor een belangrijk deel door een afname in het aantal gewonden.

Verder zijn 576 personen bij een brand gered. In ruim 70 procent van de gevallen gebeurde de redding door brandweerpersoneel. Het aantal geredde personen ligt al sinds 2005 op bijna hetzelfde niveau.

2.7 Branden in woningen

Onder woningen worden de volgende typen woningen begrepen: etagewoning, portiekflat, portiekwoning, duplexwoning, vrijstaande woning, eengezinswoning,

Staat 2.8
Slachtoffers en reddingen bij brand

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Doden	104	82	62	67	80	68
w.v.						
brandweerpersoneel	3	3	–	–	–	–
anderen	101	79	62	67	80	68
Gewonden	821	1 020	1 227	1 013	1 073	843
w.v.						
brandweerpersoneel	90	41	14	8	16	10
anderen	731	979	1 213	1 005	1 057	833
Reddingen	661	1 106	1 045	567	586	576
w.v. door						
brandweerpersoneel	418	650	601	368	329	411
anderen	243	456	444	199	257	165

Bron: CBS.

galerijflat, hoogbouwflat en (grote) villa. Verzorgingstehuizen e.d. worden niet als woning beschouwd.

2.7.1 Opkomsttijd bij branden in woningen

In het brandbeveiligingsconcept voor woongebouwen en woningen wordt er van uitgegaan dat de brandweer binnen acht minuten na een melding ter plaatse is. Bij 47 procent van de woningbranden lukte het de brandweer om aan deze voorschriften te voldoen. In vergelijking met 2006 betekent dit een lichte verbetering. Maar bekeken over de gehele periode 2000–2007 is er toch sprake van een sterke daling in het aandeel branden met een opkomsttijd korter dan acht minuten: van 65 procent naar 47 procent.

Bij grote villa's en vrijstaande woningen waren de opkomsttijden in 2007 relatief lang en bij etagewoningen, flats en portiekwoningen juist relatief kort (tabel A.2.6). In Noord- en Zuid-Holland was de opkomsttijd voor de hele periode 1990–2007

Staat 2.9
Branden in woningen, per provincie en gemeentegrootte

	Alle branden in woningen						w.o. met opkomsttijd < 8 minuten					
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	1990	1995	2000	2005	2006	2007
	x 1 000						%					
Groningen	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	0,1	54	54	59	21	32	34
Friesland	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	66	47	46	28	35	37
Drenthe	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	58	47	43	27	24	28
Overijssel	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	73	66	51	46	35	39
Flevoland	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	54	55	54	32	20	30
Gelderland	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5	0,3	73	62	56	34	33	34
Utrecht	0,5	0,5	0,5	0,3	0,4	0,4	78	75	65	35	36	42
Noord-Holland	1,4	1,5	1,3	0,7	0,9	0,8	85	85	76	55	55	56
Zuid-Holland	1,7	1,7	1,9	1,5	1,7	1,5	88	79	77	60	58	62
Zeeland	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	73	57	48	11	11	19
Noord-Brabant	0,8	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	71	61	55	35	36	37
Limburg	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	66	57	45	36	42	35
Nederland	6,6	7,1	6,8	5,1	5,4	4,9	78	71	65	45	44	47
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>												
250 000 of meer	1,5	1,5	1,5	1,2	1,2	1,1	93	91	88	70	68	72
150 000 tot 250 000	0,6	0,7	0,8	0,5	0,5	0,4	80	76	63	42	43	44
100 000 tot 150 000	0,9	0,9	0,9	0,6	0,6	0,5	83	76	70	53	50	50
50 000 tot 100 000	1,1	1,2	1,2	0,9	1,1	1,0	76	69	61	44	47	48
20 000 tot 50 000	1,4	1,7	1,5	1,4	1,5	1,3	66	56	49	27	27	31
Minder dan 20 000	1,0	1,1	0,9	0,6	0,6	0,5	68	60	53	30	30	32

Bron: CBS.

betrekkelijk gunstig. Het aandeel van de branden met een opkomsttijd van minder dan acht minuten lag daar in alle jaren duidelijk ruim boven het landelijk gemiddelde.

In de vier grote steden lag in 2007 het aandeel van de woningbranden, waarbij een opkomsttijd van minder dan acht minuten werd gehaald, met 72 procent ver boven het landelijk gemiddelde. Dit komt doordat het personeel hier meestal op de kazerne aanwezig is. Ook is hier sprake van een hoge woningdichtheid en zijn er gemiddeld meer brandweerkazernes per vierkante kilometer.

2.7.2 Woningbranden naar oorzaak

In 2007 zijn bijna 5 duizend woningbranden door de brandweer geregistreerd, een daling van 10 procent in vergelijking met 2006. Ruim 30 procent van de branden in etagewoningen was een gevolg van een defect of verkeerd gebruik van een apparaat zoals een wasdroger, frituurpan, televisie of fornuis. Bij eengezinswoningen in rij was dit bij 38 procent van de branden het geval. In hoogbouwflats was daarnaast brandstichting een veel voorkomende oorzaak (Tabel A.2.7).

2.7.3 Woningbranden naar schade

In 2007 bedroeg de schade bij branden in woningen 82 miljoen euro. Ten opzichte van 2006 betekent dit een daling van 16 procent. Met ruim 31 miljoen euro was de schade het hoogst bij branden in eengezinswoningen in rij. Deze categorie vormde met 38 procent het grootste aandeel in de totale schade.

Staat 2.10
Schade bij branden in woningen, naar soort woning

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
<i>mln euro</i>						
Etagewoning	44,2	10,6	11,5	14,9	11,3	14,0
Portiekat zonder doorgekoppeld balkon	.	4,3	4,9	3,7	4,3	6,1
Portiekat met doorgekoppeld balkon	.	1,1	2,0	1,0	0,5	0,8
Portiekwoning	.	1,2	1,8	1,7	2,5	2,8
Duplexwoning	.	1,8	4,1	1,2	2,3	2,5
Vrijstaande woning	.	16,5	18,1	42,8	28,6	14,8
Eengezinswoning in rij	6,7	24,0	28,6	35,8	35,8	31,3
Galerijflat	.	3,2	4,4	5,2	5,6	4,1
Hoogbouwflat (in pandige gang)	6,1	1,1	2,3	0,9	1,4	1,0
Grote villa	.	2,6	2,8	10,6	5,0	4,4
Totaal	56,9	66,5	80,5	117,7	97,3	81,8

Bron: CBS.

In 2007 vond bij ruim 0,5 van de duizend bestaande woningen een brand plaats met schade. In 2000 was deze verhouding nog 0,8 per duizend woningen. Deze dalende tendens wordt veroorzaakt door een dalend aantal woningbranden bij een toenemende woningvoorraad. Dit kan onder andere te maken hebben met een grotere toepassing van brandmelders en zwaardere brandveiligheidsvoorschriften.

De gemiddelde brandschade per woning wordt verkregen door de totale schade bij woningbranden te delen door de gehele woningvoorraad. In 2007 kwam dit bedrag uit op bijna 12 euro per woning. Dat is een daling van 17 procent ten opzichte van het jaar ervoor. De 'schade per woning in constante prijzen' is verkregen door deze gemiddelde schade per woning te corrigeren voor de prijsontwikkeling van particuliere inboedels. Daarvoor is het waarde indexcijfer voor verzekering van inboedels van het Verbond van Verzekeraars gebruikt (2007=100). Op basis van constante prijzen daalde de schade per woning in 2007 met 16 procent ten opzichte van 2006.

Staat 2.11
Branden met schade in woningen

	Woning- voorraad	Branden		Schadebedrag			
		totaal	per 1 000 woningen	totaal	per woning		per woning- brand met schade
					lopende prijzen	constante prijzen (2007=100)	
	<i>x 1 000</i>	<i>abs.</i>	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>		<i>1 000 euro</i>	
1990	5 802	5,3	0,91	56,9	9,82	14,80	10,7
1995	6 192	6,0	0,97	66,5	10,75	14,18	11,1
2000	6 590	5,2	0,80	80,5	12,21	14,81	15,3
2005	6 859	4,1	0,59	117,7	17,17	17,01	28,9
2006	6 912	4,2	0,60	97,3	14,07	14,00	23,3
2007	6 967	3,8	0,55	81,8	11,74	11,74	21,5

Bron: CBS.

2.7.4 Slachtoffers bij branden in woningen

In 2007 zijn 27 dodelijke slachtoffers bij branden in woningen gevallen, een forse daling van meer dan twee derde ten opzichte van 2006. Hiermee werd het niveau van 2005 bereikt. De slachtoffers bij woningbranden vormden bijna 40 procent van alle dodelijke slachtoffers bij brand.

Daarnaast raakten 473 personen gewond bij branden in woningen. In het jaar 2000 waren dat er nog bijna 800. In 2007 zijn bij branden in eengezinswoningen in rij 159 gewonden gevallen en in portiekflats 114.

Staat 2.12
Doden en gewonden bij branden in woningen (excl. brandweerpersoneel)

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Doden						
Etagewoning	41	7	5	4	4	9
Portiekflat zonder doorgekoppeld balkon	.	2	3	2	1	2
Portiekflat met doorgekoppeld balkon	.	2	1	–	1	1
Portiekwoning	.	1	3	6	3	1
Duplexwoning	.	2	–	–	–	–
Vrijstaande woning	.	8	3	3	7	4
Eengezinswoning in rij	12	16	21	3	24	5
Galerijflat	.	1	1	3	2	3
Hoogbouwflat (in pandige gang)	7	1	1	2	–	1
Grote villa	.	2	–	2	1	1
Totaal doden	60	42	38	25	43	27
Gewonden						
Etagewoning	305	127	204	159	133	87
Portiekflat zonder doorgekoppeld balkon	.	87	84	75	62	105
Portiekflat met doorgekoppeld balkon	.	26	25	13	15	9
Portiekwoning	.	31	19	31	34	32
Duplexwoning	.	13	19	8	21	7
Vrijstaande woning	.	43	33	18	43	33
Eengezinswoning in rij	47	178	315	262	247	159
Galerijflat	.	49	61	43	52	25
Hoogbouwflat (in pandige gang)	38	23	33	22	9	5
Grote villa	.	6	6	1	6	11
Totaal gewonden	390	583	799	632	622	473

Bron: CBS.

3. Hulpverlening

Naast het bestrijden van branden, verleent de brandweer hulp bij onder andere ongelukken en rampen. Het gaat om werkzaamheden zoals redding, bevrijding en bestrijding wateroverlast. Dit hoofdstuk gaat dieper in op hulpverlening door de brandweer. In paragraaf 3.1 wordt de kerninformatie over hulpverleningen door de brandweer gegeven en in paragraaf 3.2 wordt de aard van de hulpverleningen belicht. In paragraaf 3.3 ten slotte, wordt nader ingegaan op eerste hulp aan en redding van slachtoffers.

Per hulpverlening kan de brandweer meerdere werkzaamheden verrichten. Hierdoor kan een optelling over de afzonderlijke werkzaamheden of activiteiten hoger uitkomen dan het vermelde totaal van het daarbij behorend aantal hulpverleningen (dit geldt voor Staten 3.2 t/m 3.4 en Tabel A.3.3). De hulpverleningen die in dit hoofdstuk zijn vermeld, zijn exclusief loos alarm.

Het aantal doden bij hulpverleningen door de brandweer in 2007 is mede bepaald aan de hand van gegevens verkregen van het Openbaar Ministerie. Niet alle gemeenten leveren (continu) gegevens aan. Indien nodig, schat het CBS de ontbrekende gegevens bij. (zie ook hoofdstuk 1).

3.1 Kerninformatie

In 2007 heeft de brandweer ruim 49 duizend terechte verzoeken om hulpverlening ontvangen, 9,4 duizend meer dan in 2006. Met name in Flevoland, Zeeland en Utrecht is het aantal hulpverleningen door de brandweer sterk gestegen. Groningen is de enige provincie waar in 2007 minder hulpverleningen plaatsvonden dan een jaar eerder.

Het relatieve aantal hulpverleningen kwam voor heel Nederland uit op 302 per 100 duizend inwoners. Net als in voorgaande jaren zijn daarbij aanzienlijke verschillen tussen de verschillende provincies: waar in Groningen en Friesland ongeveer 160 hulpverleningen per 100 duizend inwoners plaatsvonden, waren dat er maar liefst 373 in Zuid-Holland en 408 in Noord-Holland. In de vier grote steden ligt het relatieve aantal hulpverleningen aanmerkelijk hoger dan in de overige gemeenten. In de vier grote steden is dit verhoudingsgetal meer dan twee keer zo hoog als in gemeenten met tussen de 20 en 50 duizend inwoners (zie ook Tabel A.3.1 in de statistische bijlage).

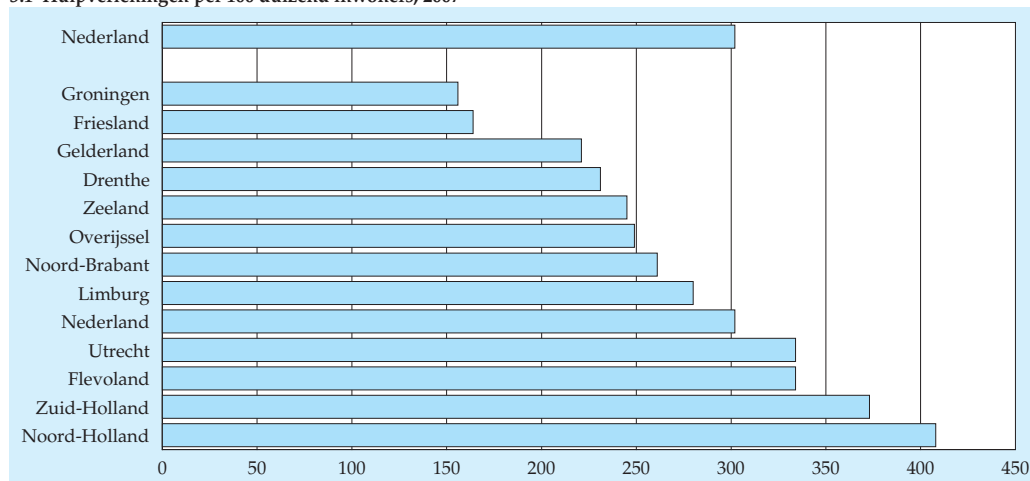
In 2007 hebben de Nederlandse brandweerkorpsen verreweg de meeste hulpverleningen verricht in de maand januari: het ging toen om maar liefst 12,8 duizend hulpverleningen (Tabel A.3.2). In januari 2007 vond de zwaarste storm plaats in vijf

Staat 3.1
Hulpverleningen per provincie en gemeentegrootte

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
<i>x 1 000</i>						
Groningen	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9
Friesland	0,7	0,7	1,0	1,0	0,9	1,1
Drenthe	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1
Overijssel	1,6	1,9	2,0	2,0	2,3	2,8
Flevoland	0,7	0,4	0,7	0,6	0,7	1,2
Gelderland	3,2	3,5	4,3	4,1	4,0	4,4
Utrecht	1,7	1,9	2,8	2,2	2,6	4,0
Noord-Holland	6,4	6,8	7,1	8,0	9,6	10,7
Zuid-Holland	8,3	8,9	10,9	9,6	10,5	12,9
Zeeland	0,6	0,4	0,6	0,7	0,6	0,9
Noord-Brabant	4,4	4,2	5,0	4,5	4,7	6,3
Limburg	4,5	3,1	3,0	2,3	2,2	3,2
Nederland	34,1	33,7	39,4	36,9	40,0	49,4
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	5,5	6,5	7,7	8,9	10,4	10,6
150 000 tot 250 000	2,4	2,4	3,4	2,9	3,2	4,0
100 000 tot 150 000	5,4	4,8	5,4	4,1	4,3	4,8
50 000 tot 100 000	6,7	6,1	6,3	6,6	7,6	9,9
20 000 tot 50 000	7,8	7,0	9,6	9,3	9,5	13,9
Minder dan 20 000	6,3	7,0	7,1	5,0	4,9	6,2

Bron: CBS.

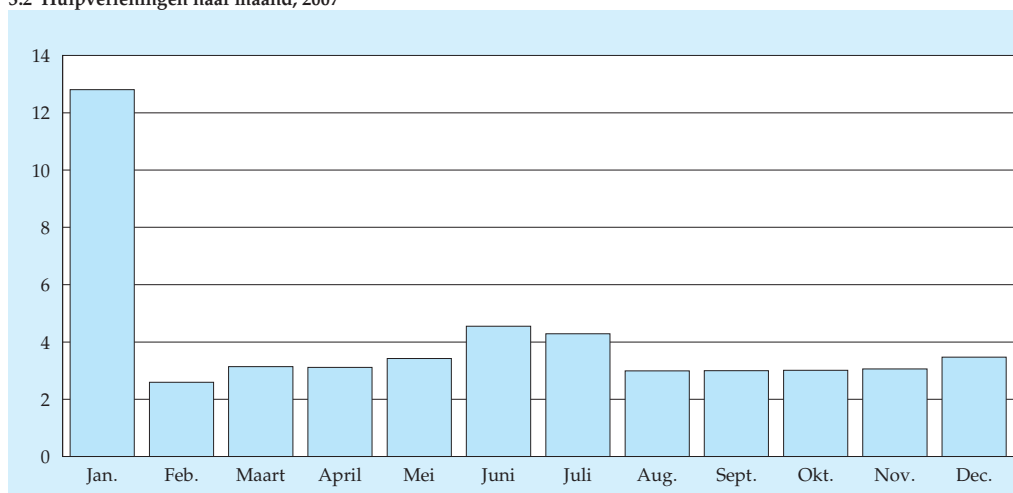
3.1 Hulpverleningen per 100 duizend inwoners, 2007

Bron: CBS.

jaar tijd, waarbij veel schade ontstond tot diep landinwaarts. In dergelijke gevallen is de brandweer vrijwel de hele dag op pad. Daarbij registreren sommige korpsen dit als één (groot) incident, terwijl andere korpsen elke melding apart registreren.

3.2 Hulpverleningen naar maand, 2007

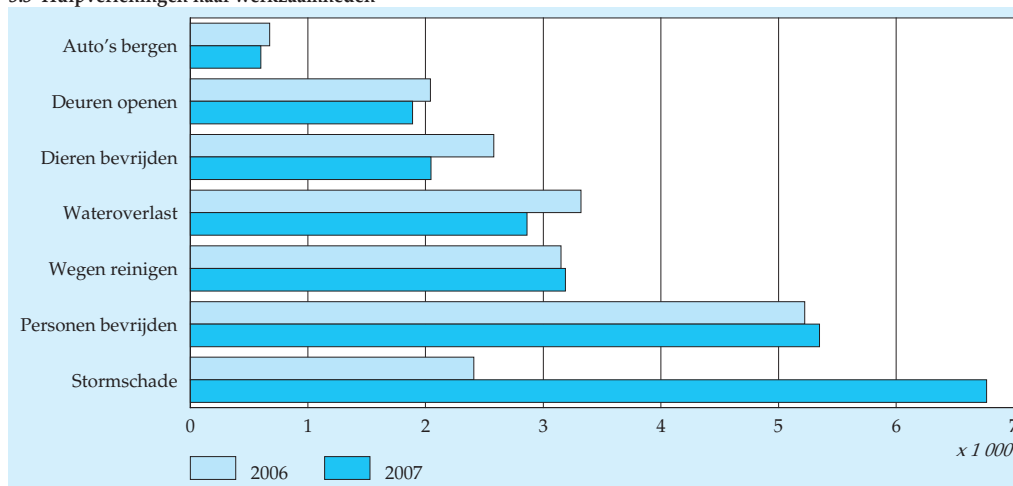
Bron: CBS.

3.2 Aard van de hulpverlening

In 2007 was bij 7 procent van de ruim 49 duizend terechte verzoeken om hulpverleningen geen hulp (meer) nodig. Er was dan in eerste instantie wel een noodsituatie, maar deze was bij aankomst van de brandweer al opgelost. In bijna 20 procent van de gevallen werd de hulp van de brandweer ingeroepen bij het bestrijden van wateroverlast of stormschade. Dit is duidelijk hoger dan in voorgaande jaren, wat waarschijnlijk het gevolg is van de storm in januari. Daarnaast had 11 procent betrekking op het bevrijden of redden van personen en 6 procent op het reinigen van wegen of terreinen. Een andere veel voorkomende werkzaamheid was het bevrijden van dieren (Tabel A.3.3).

Hulpverleningen kunnen plaatsvinden in en aan gebouwen, maar ook in de open ruimte. Van alle hulpverleningen in 2007 had 41 procent betrekking op gebouwen. Het ging daarbij om 20 duizend hulpverleningen, waarvan 70 procent in of aan woongebouwen. Bij de hulpverlening in of aan woongebouwen bestaan de werkzaamheden voor een groot deel uit het bevrijden of redden van personen (14 %), het bestrijden van wateroverlast (12 %) en van stormschade (11 %). Ook hier zijn de gevolgen van de storm in januari duidelijk terug te zien.

3.3 Hulpverleningen naar werkzaamheden

Bron: CBS.

Staat 3.2
Hulpverleningen (gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2007¹⁾

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Openen van deuren	Bestrijden van wateroverlast	Bestrijden van stormschade	Bevrijden van dieren	Andere werkzaamheden	Onbekend
	x 1 000	%							
Woongebouwen	14,2	5,9	14,3	9,9	12,3	11,0	1,8	22,5	24,9
Gebouwen chemische industrie	0,1	5,8	10,5	1,2	0,0	3,5	0,0	32,6	51,2
Gebouwen overige industrie	0,5	8,8	12,1	3,8	8,4	12,1	1,7	24,0	32,1
Werkplaatsen	0,1	5,8	2,3	2,3	7,0	14,0	5,8	30,2	39,5
Winkels	0,7	8,2	8,2	3,4	18,1	12,0	1,8	16,7	34,3
Onderwijs gebouwen	0,3	7,5	10,5	2,0	10,1	14,4	1,3	28,1	27,5
Zieken-, bejaarden-, verzorgingshuis	0,6	6,2	21,2	12,1	6,4	5,2	2,4	20,7	30,3
Horecabedrijven	0,4	7,4	9,6	3,8	19,1	14,5	1,6	19,1	29,0
Andere	2,3	6,4	12,0	4,8	6,5	11,0	2,9	19,0	41,0
Onbekend	1,1	4,7	11,1	8,8	6,3	10,2	2,5	19,5	37,1
Totaal	20,3	6,1	13,6	8,6	11,3	10,9	2,0	21,8	28,4

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Staat 3.3
Hulpverleningen (geen gebouwen) naar object en werkzaamheden, 2007¹⁾

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto's e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bestrijden van water- overlast		Bestrijden van storm- schade	Bevrijden van dieren	Bergen van een lijn	Andere werkzaamheden (incl. onbekend)
	x 1 000		%									
Woonschip	0,1	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	11,8	9,8	7,8	2,0	64,7	
Wegen, straten, bermen, terreinen	13,9	5,6	1,6	0,3	16,4	0,1	3,1	24,2	2,6	0,0	48,1	
Personenauto	4,5	13,5	35,5	7,9	10,3	1,4	0,0	1,1	0,3	1,0	43,6	
Andere motorvoertuigen	0,9	11,2	16,6	7,5	14,0	0,7	0,0	1,0	1,2	1,2	59,9	
Spoorwegmateriaal	0,2	5,4	13,1	1,8	9,5	0,0	0,0	1,8	0,0	17,3	61,3	
Scheepvaart	0,2	10,4	12,2	0,9	0,0	0,0	6,3	0,5	0,0	1,4	72,4	
Opslagterreinen	0,1	10,6	2,8	0,7	3,5	0,0	3,5	1,4	18,4	2,8	59,6	
Water	1,7	12,1	5,5	4,8	0,2	0,1	1,7	0,4	24,6	2,6	50,2	
Andere	5,7	8,6	6,5	0,3	1,5	0,7	1,1	14,5	10,5	0,7	57,4	
Onbekend	1,8	8,3	5,6	0,6	7,4	0,5	1,0	15,8	11,7	1,0	50,1	
Totaal	29,2	8,2	8,9	2,0	10,7	0,5	2,0	15,6	5,6	0,7	50,2	

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Van de hulpverleningen in de open ruimte had bijna de helft betrekking op wegen, straten, bermen of terreinen. De verrichte werkzaamheden hierbij bestonden in 24 procent van de gevallen uit het bestrijden van stormschade en bij 16 procent uit het reinigen van wegen of terreinen. Bijna 16 procent van de hulpverleningen in de open ruimte vond plaats bij personenauto's. De werkzaamheden hier omvatten voornamelijk het bevrijden of redden van personen (36 %), het reinigen van wegen of terreinen (10 %) en het bergen of verwijderen van auto's (8 %). Bij 13 procent van de verzoeken tot hulpverlening bij personenauto's was geen hulp (meer) nodig bij aankomst van de brandweer. Wellicht doordat passanten of politie reeds geholpen hebben. Het bestrijden van stormschade en wateroverlast in de open ruimte kwam aanzienlijk vaker voor dan een jaar eerder.

3.3 Slachtoffers, reddingen en eerste hulp

Voor het eerst sinds 2000 is het aantal slachtoffers dat is ontstaan bij hulpverleningsactiviteiten, gestegen: in 2007 ging het om 4,5 duizend slachtoffers, 5 procent meer dan in het voorgaande jaar. Deze stijging komt voor rekening van het aantal gewonden dat met bijna 8 procent toenam ten opzichte van 2006. Bij 53 procent van de gewonden was sprake van bevrijden of redden van personen. Van de gewonden

had 19 procent kneuzingen en/of breuken als belangrijkste letsel, bij 6 procent van de gewonden waren snijwonden het belangrijkste letsel.

Het aantal dodelijke slachtoffers (562) is 12 procent gedaald in vergelijking met 2006. Van de dodelijke slachtoffers is 32 procent overleden als gevolg van beknelling en 14 procent door verdrinking of verstikking. Bij 54 procent van de dodelijke slachtoffers is sprake van een andere oorzaak of is de oorzaak onbekend.

Het aantal reddingen is ten opzichte van 2006 gestegen tot 8,9 duizend. Van deze reddingen is 89 procent uitgevoerd door brandweerpersoneel. In de overige gevallen kwamen andere aanwezigen in actie, zoals politieagenten, ambulancepersoneel of omstanders.

In 2007 is 3,7 duizend keer eerste hulp verleend, bijna 600 keer meer dan in het jaar daarvoor. In driekwart van de gevallen wordt de eerste hulp verleend door een arts of ambulancepersoneel en in 19 procent van de gevallen door de brandweer.

Staat 3.4
Slachtoffers en reddingen bij hulpverleningen ¹⁾, naar werkzaamheden, 2007 ²⁾

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrijden of redden van personen	Bergen of verwijderen van auto e.d.	Reinigen van wegen of terreinen	Openen van deuren	Bergen van een lijk	Overig
Doden	562	24	199	28	53	17	224	194
w.v. door								
beknelling	181	10	112	18	26	6	56	41
verdrinking/verstikken	78	2	23	2		–	45	18
anders/onbekend	303	12	64	8	27	11	123	135
Gewonden	3 924	513	2 072	185	287	100	28	1 397
w.v. door								
kneuzingen/breuken	738	78	535	35	71	15	10	167
snijwonden	236	23	142	28	45	26	–	84
bedwelming	143	10	21	5	4	2	–	111
ander/onbekend letsel	2 807	402	1 374	117	167	57	18	1 035
Reddingen	8 887	439	7 315	221	353	754	70	1 181
w.v. door								
brandweerpersoneel	7 919	298	6 807	159	269	729	62	852
anderen	968	141	508	62	84	25	8	329
Eerste hulp	3 748	529	1 937	210	388	92	64	1 352
w.v. door								
brandweerpersoneel	713	221	342	19	46	4	5	185
arts/ambulancepersoneel	2 822	272	1 516	184	331	84	53	1 081
anderen	213	36	79	7	11	4	6	86

Bron: CBS.

¹⁾ Exclusief brandweelieden in functie.

²⁾ Het is mogelijk dat per slachtoffer meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Acht van de tien dodelijke slachtoffers bij hulpverlening zijn aangetroffen in de open ruimte en hiervan weer 32 procent in een personenauto en 12 procent in water. In 2007 zijn bij hulpverleningen in en aan gebouwen 112 dodelijke slachtoffers geregistreerd, waarvan 80 procent in woongebouwen.

In 2007 waren er in totaal 3,9 duizend gewonden bij hulpverleningen van de brandweer. Dat is 7 procent meer dan in 2006. Deze toename komt vooral door een sterke stijging van het aantal gewonden in gebouwen (+17 %). Vergeleken met 2006 is het aantal gewonden door bedwelmings in gebouwen verdubbeld. Verder is het aantal gewonden met kneuzingen en breuken met de helft toegenomen en is er ook een duidelijke stijging zichtbaar in het aantal gewonden met overig of onbekend letsel. Het aantal gewonden in de open ruimte is minder hard gestegen: in 2007 ging het om 2,8 duizend gewonden, 4 procent meer dan in 2006.

Staat 3.5
Slachtoffers en reddingen bij hulpverlening ¹⁾, naar object, 2007

	Gebouwen			Geen gebouwen			
	Totaal	w.o.		Totaal	w.o.		
		woon- ge- bou- wen	gebou- wen chem. indu- strie		wegen straten terrei- nen e.d.	perso- nen auto's	water
Doden	112	90	–	450	49	144	53
w.v. door							
beknelling	25	17	–	156	13	87	2
verdrinking/verstikken	3	2	–	75	3	9	35
anders/onbekend	84	71	–	219	33	48	16
Gewonden	1 160	875	5	2 764	215	1 719	77
w.v. door							
kneuzingen/breuken	67	45	–	671	40	486	14
snijwonden	38	19	–	198	11	140	2
bedwelmings	107	55	3	36	1	13	3
andere wonden/onbekend	948	756	2	1 859	163	1 080	58
Reddingen	5 000	3 703	12	3 887	329	2 278	139
w.v. door							
brandweerpersoneel	4 643	3 491	10	3 276	271	1 938	93
anderen	357	212	2	611	58	340	46
Eerste hulp	916	724	5	2 832	228	1 744	71
w.v. door							
brandweerpersoneel	151	119	2	562	56	241	12
arts/ambulancepersoneel	699	549	3	2 123	152	1 429	55
anderen	66	56	–	147	20	74	4

Bron: CBS.

¹⁾ Exclusief brandweerlieden die bij de hulpverlening waren betrokken.

Net als in 2006, maakten reddingen in/uit een gebouw meer dan de helft uit van het aantal reddingen in 2007. Daarbij ging het in driekwart van de gevallen om woongebouwen. Het grootste deel van de reddingen in de open ruimte had betrekking op personenauto's.

Driekwart van alle gevallen waarin eerste hulp verleend is, vond plaats in de open ruimte. Daarvan werd 62 procent van de slachtoffers aangetroffen in/bij personenauto's en 8 procent op straat. Bij de eerste-hulpverleningen die in gebouwen plaatsvonden, ging het in vier van de vijf zaken om hulpverleningen in of bij woongebouwen.

4. *Personeel van de gemeentelijke en regionale brandweer*

Het CBS vraagt bij elk gemeentelijk en regionaal brandweerkorps naar de omvang van het eigen personeel op 1 januari van het jaar. Daarbij geldt een onderscheid tussen beroeps- en vrijwillig personeel werkzaam in een brandweerrang, onderverdeeld naar geslacht en rang, en het overig personeel niet werkzaam in een brandweerrang verdeeld naar opleidingsniveau. Verder wordt gevraagd naar het aantal vacatures bij het personeel werkzaam in een brandweerrang en het aantal uitrukposten (kazernes).

De kerngegevens over het personeel van de brandweer staan in de eerste paragraaf van dit hoofdstuk. De volgende paragraaf (4.2) belicht de organisatie van de brandweerkorpsen. Tot slot gaat paragraaf 4.3 in op het personeel.

Steeds meer gemeenten brengen hun personeel onder in regionale brandweerkorpsen¹⁾. Naar verwachting zal in de toekomst steeds meer gemeentelijk personeel in dienst treden van een regionaal brandweerkorps. Ook komen er steeds meer gemeentelijke korpsen die fuseren tot een gezamenlijk brandweerkorps dat de brandweezorg voor meerdere gemeenten verzorgt. Om die reden wordt in deze publicatie het personeel van de gemeentelijke en regionale korpsen hoofdzakelijk per brandweerregio weergegeven.

In een aantal regio's zijn de brandweer en Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) geïntegreerd in één organisatie. De gepubliceerde uitkomsten van deze regio's betreffen alleen personen die werkzaamheden voor de brandweer verrichten.

Het CBS verzamelt geen informatie over personeel van bedrijfsbrandweerkorpsen en brandweertaken binnen bedrijfshulpverleningsorganisaties. Een uitzondering vormt het personeel van de Gezamenlijke Brandweer, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Rotterdam, Rozenburg en bedrijven in de Rotterdamse haven. Dit personeel is opgeteld bij de brandweer in de regio Rotterdam-Rijnmond.

4.1 *Kerninformatie*

Op 1 januari 2008 telde Nederland 409 gemeenten met een eigen of een gezamenlijk brandweerkorps, 26 gemeenten waar het personeel was ondergebracht bij de regionale brandweer en 8 gemeenten waarbij korpsen uit buurgemeenten de brandweertaken verzorgden en die dus geen eigen brandweer hadden. Begin 2008 waren er 17 gezamenlijke brandweerkorpsen en de Gezamenlijke Brandweer in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Het overgrote deel (89 procent) van de gemeenten met een eigen of gezamenlijk brandweerkorps had zowel beroepskrachten als vrijwilligers in dienst. Het aandeel gemeenten met een brandweerkorps met alleen vrijwilligers in dienst is teruggelopen van 38 procent in 2000 naar 10 procent in 2008. Verder waren er 5 gemeenten met alleen beroepskrachten. In 2000 waren dit er nog 6.

In totaal waren er bij de verschillende gemeenten en regio's 30 duizend mensen in dienst: 26,9 duizend brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang en 3,3 duizend overige personeelsleden. Een tiende van de brandweerlieden was in dienst bij een regionaal brandweerkorps en de rest bij een gemeente. Van de brandweerlieden was 80 procent vrijwilliger en 94 procent man.

Onderverdeeld naar rangniveau behoorde 73 procent van de brandweerlieden tot het lagere personeel, 22 procent tot het middelbaar en 5 procent tot het hoger personeel. Van de overige personeelsleden die bij de brandweer werkzaam waren, had een derde een taak op het gebied van pro-actie (voorbereidende werkzaamheden) en/of preventie.

4.2 *Organisatie van de brandweer*

Op 1 januari 2008 waren er in Nederland 409 gemeenten met een eigen of gezamenlijk brandweerkorps, 24 minder dan een jaar eerder. Deze afname is grotendeels veroorzaakt doordat in de loop van 2007 het personeel van 23 gemeenten in dienst is getreden bij de regionale brandweer. Daarnaast waren er 8 gemeenten waarbij de brandweertaken door een naburig korps werden verzorgd. In totaal telde Nederland 1 013 kazernes, even veel als op 1 januari 2007.

Er zijn brandweerkorpsen met uitsluitend beroepsbrandweerlieden, korpsen met uitsluitend vrijwillige brandweerlieden en korpsen met zowel beroeps- als vrijwillige brandweerlieden. Brandweerlieden in beroepsdienst zijn ambtenaren werkzaam in een brandweerrang, die in tijdelijke of vaste dienst van een gemeente hun functie als hoofdberoep uitoefenen. Brandweerlieden in vrijwillige dienst zijn eveneens als ambtenaar met een brandweerrang in dienst van de gemeente, maar zij oefenen hun functie niet uit als hoofdberoep.

Bij de meeste gemeenten die een eigen of gezamenlijk brandweerkorps hebben, gaat het om gemengde korpsen die uit zowel vrijwilligers als beroepsbrandweerlieden bestaan. Daarbij is het aandeel gemeenten met een korps waarbij ten minste 4 beroepskrachten in dienst zijn, sinds 2000 toegenomen van 15 naar 44 procent. Het aandeel gemeenten met een eigen of gezamenlijk korps waarbij alleen vrijwilligers in dienst zijn, is sinds 2000 fors teruggelopen: van 38 procent in 2000 naar 10 procent in 2008. Verder waren er 5 gemeenten met een korps bestaand uit alleen beroepskrachten.

Staat 4.1
Organisatie van de brandweer ¹⁾, per provincie en gemeentegroep, op 1 januari

	Alle gemeenten	Gemeenten met eigen of gezamenlijk korps				Zonder eigen brandweer; afspraak tot verzorging ¹⁾	Ondergebracht in regionaal korps
		Met zuivere organisatievorm		Met gemengde organisatievorm			
		alleen beroepskrachten	alleen vrijwilligers	1 tot 4 beroepskrachten	4 of meer beroepskrachten		
1990	677	9	504	62	64	38	–
1995	633	8	406	126	76	17	–
2000	537	6	197	238	80	16	–
2005	467	5	54	234	164	10	–
2006	458	4	56	217	170	11	–
2007	443	4	47	214	168	7	3
2008	443	5	42	183	179	8	26
Groningen	25	1	5	16	3	–	–
Friesland	31	–	7	17	7	–	–
Drenthe	12	–	–	5	7	–	–
Overijssel	25	–	1	8	16	–	–
Flevoland	6	–	–	1	5	–	–
Gelderland	56	–	4	29	22	1	–
Utrecht	29	–	2	7	20	–	–
Noord-Holland	62	–	4	24	26	2	6
Zuid-Holland	76	3	5	27	21	–	20
Zeeland	13	–	–	4	9	–	–
Noord-Brabant	68	–	5	30	33	–	–
Limburg	40	1	9	15	10	5	–
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>							
250 000 of meer	5	2	–	–	1	–	2
150 000 tot 250 000	8	1	–	–	7	–	–
100 000 tot 150 000	12	2	–	2	8	–	–
50 000 tot 100 000	42	–	–	3	34	–	5
20 000 tot 50 000	188	–	11	63	102	1	11
Minder dan 20 000	188	–	31	115	27	7	8

Bron: CBS.

¹⁾ Gezamenlijke brandweer Rotterdam niet geteld.

4.3 *Personeel bij de brandweer*

Bij de brandweer waren begin 2008 bijna 27 duizend brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang. Dit aantal is al decennia vrijwel constant (zie ook Tabel A.4.1 in de statistische bijlage). Het brandweerpersoneel werkzaam in een brandweerrang kan worden onderverdeeld in 5,4 duizend beroepskrachten (waarvan 307 vrouwen) en 21,4 duizend vrijwilligers (waarvan 1,3 duizend vrouwen). Het totale aantal

vrouwen per 1 januari 2008 (1,6 duizend) vormde bijna 6 procent van het brandweerpersoneel werkzaam in een rang. Het aantal vrouwelijke brandweerlieden is de laatste jaren sterk toegenomen. In 2000 waren er nog slechts 744 vrouwen werkzaam in een brandweerrang.

Staat 4.2
Brandweerlieden, naar dienstverband en geslacht, op 1 januari

	Totaal	Beroepskrachten			Vrijwilligers			
		totaal	w.v.		totaal	w.v.		
			mannen	vrouwen		mannen	vrouwen	
		<i>x 1 000</i>						
1995	26,8	4,3	4,2	0,1	22,5	22,2	0,3	
2000	26,9	4,8	4,6	0,1	22,1	21,5	0,6	
2005 ¹⁾	27,3	5,3	5,0	0,3	22,0	20,9	1,1	
2006 ¹⁾	27,4	5,4	5,1	0,3	22,0	20,8	1,1	
2007 ²⁾	27,1	5,4	5,1	0,3	21,6	20,5	1,2	
2008 ²⁾	26,9	5,4	5,1	0,3	21,4	20,1	1,3	
		<i>%</i>						
2008	100,0	20,2	19,1	1,1	79,8	75,0	4,8	
		100,0	94,4	5,6	100,0	93,9	6,1	

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in hun rang.

Het personeel van de brandweer bestond begin 2008 voor bijna 80 procent uit vrijwilligers. Daarbij waren de regionale verschillen groot: van 27 procent vrijwilligers in de regio Amsterdam en omstreken tot 92 procent in de regio Zeeland.

De brandweerlieden worden als volgt verdeeld over de volgende rangniveaus:

- lager personeel: (alle brandweerlieden met) de rang van hoofdbrandwacht en lager;
- middelbaar personeel: (alle brandweerlieden met) de rang van brandmeester en onderbrandmeester;
- hoger personeel: (alle brandweerlieden met) de rang van adjunct-hoofdbrandmeester en hoger.

Van alle brandweerlieden werkzaam in een brandweerrang behoorde begin 2008 5 procent tot het hoger personeel, 22 procent tot het middelbaar personeel en 73 procent tot het lager personeel. Tussen regio's bestonden er nauwelijks verschillen. Wel had de regio Rotterdam-Rijnmond verhoudingsgewijs iets meer lager personeel, terwijl er in de regio Amsterdam-Amstelland naar verhouding iets meer middelbaar personeel werkte.

Het aantal brandweerlieden per 100 duizend inwoners dat werkzaam is in een rang, verschilt sterk per brandweerregio. Op 1 januari 2008 waren dit er landelijk gezien

Staat 4.3
Brandweerlieden per brandweerregio, naar dienstverband en rangniveau, op 1 januari 2008

	Totaal	Dienstverband		Rangniveau		
		beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
<i>absoluut</i>						
Totaal	26 851	5 424	21 427	1 366	5 974	19 626
1 Midden- en West-Brabant	1 721	281	1 440	89	365	1 298
4 Gooi en de Vechtstreek	463	101	362	32	132	298
5 Zeeland	1 313	106	1 207	45	335	928
6 Noord-Holland Noord	1 477	161	1 316	63	359	1 056
10 Zuid-Holland Zuid	978	169	809	66	175	738
11 Zuid-Oost Brabant	1 114	215	899	64	216	829
13 Zaanstreek-Waterland	770	90	680	51	191	528
16 Hollands-Midden	1 303	203	1 100	64	303	937
20 Rotterdam-Rijnmond	1 541	594	947	10	141	1 389
23 Fryslân	1 298	115	1 183	65	255	1 026
31 Noord- en Oost-Gelderland	1 554	171	1 383	74	318	1 139
34 Groningen	907	149	758	31	210	634
35 Twente	883	155	728	61	182	640
41 IJssel-Vecht	931	161	770	56	173	771
42 Noord- en Midden Limburg	757	102	655	40	167	551
44 Kennemerland	715	239	476	40	245	457
45 Gelderland Midden	1 051	131	920	61	215	775
46 Haaglanden	1 056	578	478	68	236	752
48 Gelderland-Zuid	917	126	791	49	205	664
50 Utrechtland	2 042	393	1 649	120	465	1 457
51 Amsterdam-Amstelland	848	618	230	33	385	430
65 Flevoland	472	112	360	37	111	325
67 Zuid-Limburg	769	220	549	44	144	581
71 Drenthe	891	121	770	43	231	617
72 Brabant-Noord	1 080	113	967	60	215	806

Bron: CBS.

164, maar bijvoorbeeld in Zeeland (345 per 100 duizend inwoners) waren relatief bijna 4 keer zoveel brandweerlieden werkzaam als in de regio Amsterdam-Amsteland (92 per 100 duizend inwoners). Een verklaring hiervoor is dat er in Zeeland relatief veel brandweerkorpsen per 100 duizend inwoners zijn. Aangezien brandweerkorpsen een minimale omvang moeten hebben, leidt dit tot een hoog aantal brandweerlieden in Zeeland.

Het aantal vacatures per 1 januari 2008 voor personeel in een rang bedroeg 749. Hiermee is het aantal vacatures licht afgenomen na een sterke groei in de voorgaande jaren.

Staat 4.4
Brandweerlieden per brandweerregio, per 100 duizend inwoners op 1 januari 2008

	Inwoners ¹⁾ (x 1 000)	Personeel	Dienstverband		Rangniveau		
			beroeps	vrijwillig	hoger	middelbaar	lager
Totaal	16 404	164	33	131	8	36	120
1 Midden- en West-Brabant	1 064	162	26	135	8	34	122
4 Gooi en de Vechtstreek	242	191	42	150	13	55	123
5 Zeeland	381	345	28	317	12	88	244
6 Noord-Holland Noord	637	232	25	207	10	56	166
10 Zuid-Holland Zuid	477	205	35	170	14	37	155
11 Zuidoost-Brabant	730	153	29	123	9	30	114
13 Zaanstreek-Waterland	317	243	28	215	16	60	167
16 Hollands-Midden	757	172	27	145	8	40	124
20 Rotterdam-Rijnmond	1 229	125	48	77	1	11	113
23 Fryslân	643	202	18	184	10	40	160
31 Noord- en Oost-Gelderland	795	195	22	174	9	40	143
34 Groningen	574	158	26	132	5	37	110
35 Twente	619	143	25	118	10	29	103
41 IJssel-Vecht	513	182	31	150	11	34	150
42 Noord- en Midden Limburg	513	148	20	128	8	33	107
44 Kennemerland	514	139	47	93	8	48	89
45 Gelderland Midden	648	162	20	142	9	33	120
46 Haaglanden	998	106	58	48	7	24	75
48 Gelderland-Zuid	529	173	24	150	9	39	126
50 Utrechtstland	1 201	170	33	137	10	39	121
51 Amsterdam-Amstelland	918	92	67	25	4	42	47
65 Flevoland	379	125	30	95	10	29	86
67 Zuid-Limburg	611	126	36	90	7	24	95
71 Drenthe	488	183	25	158	9	47	126
72 Brabant-Noord	631	171	18	153	10	34	128

Bron: CBS.

¹⁾ Voorlopig cijfer.

Het overige personeel bij de brandweer kent geen rang, maar is ingedeeld naar opleidingsniveau. Verder is het overig personeel opgesplitst in personeel dat technische werkzaamheden verricht (pro-actie en/of preventie) en personeel in andere

Staat 4.5
Personeel van de brandweer, per brandweerregio, 1 januari

	Brandweertotaal ¹⁾							Overig personeel, werkzaam voor de brandweer			
	totaal		beroeps		vrijwillig		totaal per 100 duizend inwoners	personeel pro actie-preventie		overig personeel	
		w.v. bij de regio's		w.v. bij de regio's		w.v. bij de regio's			w.v. bij de regio's		w.v. bij de regio's
2000	26 744	323	4 638	318	22 106	5	169
2001	26 834	331	4 783	316	22 051	15	168
2002	26 924	305	4 862	299	22 062	6	167
2003	27 055	378	5 043	378	22 012	-	167
2004	27 413	407	5 352	400	22 061	7	169
2005	27 299	406	5 260	406	22 039	-	167	1 255	102	2 070	564
2006	27 373	411	5 413	411	21 960	-	168	1 168	109	2 133	572
2007	27 084	1 019	5 440	748	21 644	271	166	1 107	187	2 289	880
2008	26 851	2 645	5 424	1 477	21 427	1 168	164	1 056	363	2 215	1 067
1 Midden- en West-Brabant	1 721	20	281	20	1 440	-	162	85	9	151	77
4 Gooi en de Vechtstreek	463	14	101	14	362	-	191	23	3	41	26
5 Zeeland	1 313	-	106	-	1 207	-	345	23	4	27	9
6 Noord-Holland Noord	1 477	-	161	-	1 316	-	232	42	8	41	23
10 Zuid-Holland Zuid	978	134	169	112	809	22	205	27	7	47	25
11 Zuidoost-Brabant	1 114	-	215	-	899	-	153	43	-	143	-
13 Zaanstreek-Waterland	770	57	90	57	680	-	243	25	20	83	72
16 Hollands-Midden	1 303	-	203	-	1 100	-	172	37	2	99	58
20 Rotterdam-Rijnmond	1 541	1 377	594	461	947	916	125	104	82	249	208
23 Fryslân	1 298	14	115	14	1 183	-	202	38	10	51	29
31 Noord- en Oost-Gelderland	1 554	-	171	-	1 383	-	195	38	96	144	-
34 Groningen	907	-	149	-	758	-	158	52	-	23	-
35 Twente	883	37	155	37	728	-	143	36	6	86	39
41 IJssel-Vecht	931	20	161	20	770	-	182	34	4	56	12
42 Noord- en Midden Limburg	757	21	102	21	655	-	148	23	6	23	2
44 Kennemerland	715	13	239	13	476	-	139	42	-	62	-
45 Gelderland Midden	1 051	28	131	28	920	-	162	35	9	41	13
46 Haaglanden	1 056	11	578	11	478	-	106	77	3	183	42
48 Gelderland-Zuid	917	-	126	-	791	-	173	51	5	70	37
50 Utrechtland	2 042	-	393	-	1 649	-	170	63	11	132	100
51 Amsterdam-Amstelland	848	848	618	618	230	230	92	43	59	230	214
65 Flevoland	472	9	112	9	360	-	125	12	1	20	5
67 Zuid-Limburg	769	22	220	22	549	-	126	48	3	64	14
71 Drenthe	891	20	121	20	770	-	183	23	3	52	13
72 Brabant-Noord	1 080	-	113	-	967	-	171	36	12	94	49

Bron: CBS.

¹⁾ 2005 en 2006: personeel in operationele dienst

functies (bijvoorbeeld personeelsadministratie). Op 1 januari 2008 waren in de overige functies bij de brandweer 3,3 duizend personen werkzaam. Dat komt neer op 11 procent van het totale personeel werkzaam voor de brandweer in Nederland. Van de personen in de overige functies, was een derde werkzaam in een proactieve en/of preventieve functie. Het werk van personeel in een functie zonder rang lag voor 36 procent op hbo-niveau of hoger (zie Tabel A.4.2).

De regio met het hoogste aantal overige personeelsleden was Rotterdam-Rijnmond. Meer dan 10 procent van al het overige personeel was in deze regio werkzaam. In de regio's Flevoland, Noord- en Midden Limburg en Zeeland was slechts een klein aantal mensen werkzaam in een overige functie. Daar zijn meer kleinere gemeenten waar niet-operationele taken door personeel werkzaam in een brandweerrang worden uitgevoerd.

Steeds meer gemeenten brengen hun personeel onder in regionale brandweerkorpsen. Naar verwachting zal deze regionalisering zich in de toekomst voortzetten. Op 1 januari 2008 waren bij de regionale brandweer 2,7 duizend brandweerlieden werkzaam, waarvan de helft in de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en bijna een derde in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. De regionale korpsen zijn daarmee in totaal ruim 2,5 keer zo groot als in 2007 en meer dan 8 keer zo groot als in 2000. Er wordt verwacht dat in de toekomst steeds meer gemeentelijk personeel in dienst zal treden van een regionaal brandweerkorps.

In de overige functies waren bij de regionale brandweer 1,4 duizend personen werkzaam, waarvan 25 procent in een functie met betrekking tot pro-actie en/of preventie. De regio Rotterdam-Rijnmond en de regio Amsterdam-Amstelland waren elk goed voor ongeveer 20 procent van al het overige personeel in dienst bij de regionale brandweer.

Noot in de tekst

¹⁾ Bij 20 gemeenten in Zuid-Holland (Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne) is het personeel van de gemeentelijke brandweer in 2008 in dienst getreden van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Bij 6 gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel) zijn de werknemers van de gemeentelijke brandweer in dienst getreden van de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

5. *Kosten van de brandweer*

De uitgaven en inkomsten van de gemeenten die betrekking hebben op de brandweer en rampenbestrijding, worden verantwoord op de post Brandweer en Rampenbestrijding van de gemeenterekening of gemeentebegroting (functie 120). Tot deze uitgaven behoren onder andere kosten met betrekking tot personeel, huisvesting, brandblus- en reddingsmiddelen (bijvoorbeeld onderhoud en exploitatie van materieel), brandmeldingen en alarmeringen (waaronder huur en exploitatie van verbindingsmaterieel) en het onderhoud van brandkranen en -putten. Bijdragen door gemeenten aan regionale brandweerorganisaties behoren eveneens tot deze uitgaven. De inkomsten bestaan voornamelijk uit opbrengsten uit dienstverlening.

Waar in de rest van dit hoofdstuk gesproken wordt over kosten van de brandweer zijn de netto-uitgaven bedoeld, dus de uitgaven minus de inkomsten zoals verantwoord op functie 120 van de gemeenterekening of gemeentebegroting. De gegevens over de kosten tot en met het jaar 2006 zijn onttrokken aan de gemeenterekeningen, terwijl voor het verslagjaar 2007 gebruik is gemaakt van de gegevens uit de gemeentebegrotingen 2007. De gegevens voor het jaar 2007 hebben daardoor een voorlopig karakter.

5.1 *Kerninformatie*

De kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding kwamen in 2007 uit op 913 miljoen euro. Dat is 6 procent meer dan een jaar eerder. De kosten van de brandweer nemen jaarlijks toe: in 2007 waren de kosten voor brandweer en rampenbestrijding ruim 3 keer zo hoog als in 1990.

De gemiddelde kosten per inwoner waren in 2007 gemiddeld 56 euro. In 1990 was dat nog 19 euro. Per uitruk bedroegen de kosten in 2007 gemiddeld 5,6 duizend euro. Ook deze kosten zijn sinds begin jaren '90 aanzienlijk toegenomen.

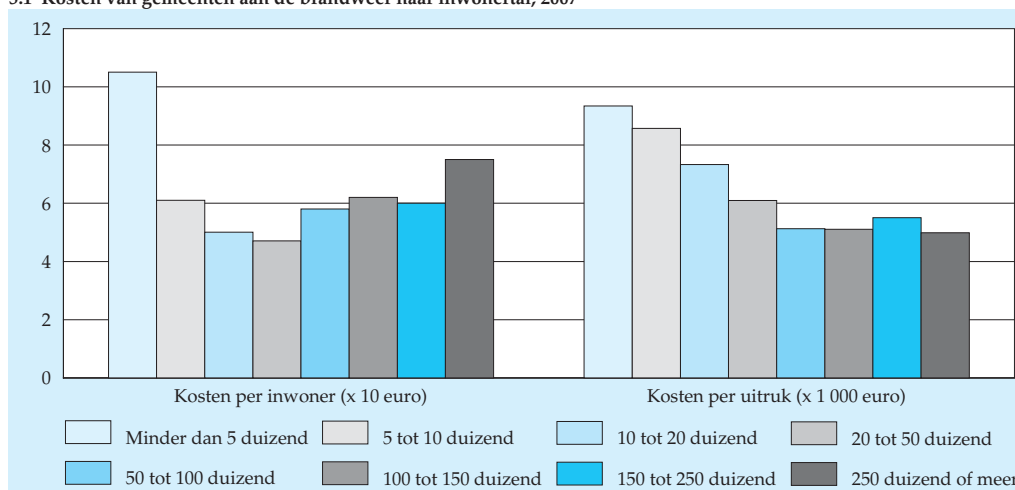
5.2 *Gemeentegrootte*

In 2007 bedroegen de begrote uitgaven van de gemeenten aan de brandweer 977 miljoen euro en de inkomsten 64 miljoen euro. De kosten van de brandweer (uitgaven minus de inkomsten) kwamen daardoor uit op 913 miljoen euro, 6 procent hoger dan een jaar eerder. Per inwoner waren de kosten van de brandweer gemiddeld 56 euro.

De gemiddelde kosten van de brandweer per inwoner waren in gemeenten met 20 duizend tot 50 duizend inwoners het laagst: 47 euro per inwoner. In de zeven kleinste gemeenten van ons land (met minder dan vijfduizend inwoners) waren de kosten per inwoner, met gemiddeld 105 euro, het hoogst. Maar ook in de vier grote

steden lagen de kosten per inwoner (75 euro) aanmerkelijk boven het landelijk gemiddelde.

5.1 Kosten van gemeenten aan de brandweer naar inwonertal, 2007*

Bron: CBS.

De kosten per uitruk lagen in 2007 landelijk op gemiddeld 5,6 duizend euro. In de vier grote steden waren de kosten per uitruk met 5 duizend euro het laagst. In de gemeenten met minder dan vijfduizend inwoners lagen de kosten daarentegen bijna twee keer zo hoog. De relatief hoge kosten per inwoner en uitruk in de kleinste gemeenten komen voort uit het feit dat brandweerkorpsen een minimale omvang moeten hebben qua personeel en materieel (zie ook Tabel A.5.1 in de statistische bijlage).

5.3 Korpssamenstelling en stedelijkheid

De gemiddelde kosten van de brandweer variëren landelijk van 44 euro per inwoner, in gemeenten waar het brandweerkorps alleen bestaat uit vrijwilligers, tot 71 euro in gemeenten waar de korpsterkte voor driekwart of meer uit beroepspersoneel bestaat.

Stedelijkheid is een maatstaf die gemeenten typeert op basis van het aantal adressen per vierkante kilometer. De gradaties lopen hierbij uiteen van 'niet stedelijk' tot 'zeer sterk stedelijk'. Kleine gemeenten zijn vaak niet of weinig stedelijk. Naarmate gemeenten groter worden, neemt in het algemeen de stedelijkheid toe. Toch zijn er gemeenten die niet stedelijk zijn, terwijl ze relatief veel inwoners hebben. Hierdoor komt het dat niet stedelijke gemeenten toch vrij lage brandweerkosten per inwoner hebben, in tegenstelling tot de kleinste gemeenten.

Staat 5.1
Gemiddelde kosten van de gemeentelijke brandweer, naar korpsamenstelling, 2007*

	Alle gemeenten ¹⁾	w.v. met een korps met				
		alleen vrijwilligers	1 tot 25% beroepskrachten	25 tot 50% beroepskrachten	50 tot 75% beroepskrachten	75% of meer beroepskrachten
<i>euro per inwoner</i>						
Nederland	56	44	49	62	62	71
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
100 000 of meer	67		x	61	65	71
50 000 tot 100 000	58		51	64	59	x
20 000 tot 50 000	47	40	47	50	x	x
10 000 tot 20 000	50	45	51		x	
5 000 tot 10 000	61	57	62			
Minder dan 5 000	105	107	x			

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gemeenten zonder eigen brandweerkorps.

Staat 5.2
Gemiddelde kosten van de gemeentelijke brandweer, naar mate van stedelijkheid, 2007*

	Alle gemeenten ¹⁾	w.v.				
		niet stedelijk	weinig stedelijk	matig stedelijk	sterk stedelijk	zeer sterk stedelijk
<i>euro per inwoner</i>						
Nederland	56	51	48	49	58	73
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
100 000 of meer	67		x	x	59	74
50 000 tot 100 000	58	x	x	51	60	66
20 000 tot 50 000	47	49	45	45	48	x
10 000 tot 20 000	50	49	51	49	x	
5 000 tot 10 000	61	64	55			
Minder dan 5 000	105	109	x			

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gemeenten zonder eigen brandweerkorps.

In niet, weinig en matig stedelijke gemeenten zijn de kosten van de brandweer gemiddeld het laagst, met respectievelijk 51, 48 en 49 euro per inwoner. De kosten per inwoner zijn met 73 euro het hoogst in zeer sterk stedelijke gemeenten. Dit wordt mede veroorzaakt door de korpssamenstelling. Korpsen in grotere gemeenten, die vaak stedelijker zijn, hebben namelijk meer beroepskrachten in dienst dan korpsen in kleinere gemeenten.

Bijlagen

A. Statistische bijlage

Tabel A.1.1
Meldingen naar type, per provincie en gemeentegrootte

	Brand	Hulpver- lening	Totaal	w.v. loos alarm	
	<i>x 1 000</i>			<i>%</i>	
1990	66,9	36,9	103,9	27,4	26
1995	81,1	37,8	118,9	39,2	33
2000	91,7	46,5	138,2	52,8	38
2005	101,4	42,3	143,7	63,6	44
2006	112,8	45,7	158,5	68,8	43
2007	108,1	55,1	163,2	66,4	41
Groningen	2,6	0,9	3,5	1,3	37
Friesland	2,6	1,1	3,7	1,4	39
Drenthe	3,1	1,2	4,3	1,8	43
Overijssel	7,9	3,0	10,9	5,2	48
Flevoland	1,9	1,4	3,2	1,1	34
Gelderland	11,8	4,7	16,4	6,1	37
Utrecht	8,9	4,4	13,3	5,8	44
Noord-Holland	16,9	12,4	29,3	11,5	39
Zuid-Holland	28,9	14,6	43,6	18,1	41
Zeeland	1,7	1,0	2,7	0,6	24
Noord-Brabant	14,2	6,9	21,1	8,6	41
Limburg	7,7	3,5	11,2	4,8	43
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>					
250 000 of meer	18,8	12,9	31,6	13,9	44
150 000 tot 250 000	10,9	4,4	15,3	7,3	48
100 000 tot 150 000	14,1	5,5	19,7	8,7	44
50 000 tot 100 000	22,5	10,9	33,4	13,4	40
20 000 tot 50 000	30,7	14,8	45,5	16,8	37
Minder dan 20 000	11,0	6,5	17,6	6,2	35

Bron: CBS.

Tabel A.1.2
Meldingen per duizend inwoners naar type, 2007

	Inwoners per 1 januari 2007	Meldingen			
		brand	hulpver- lening	totaal	w.o. loos alarm
	<i>x 1 000</i>	<i>per 1 000 inwoners</i>			
Groningen	574	4,5	1,6	6,1	2,2
Friesland	642	4,0	1,8	5,8	2,2
Drenthe	486	6,4	2,5	8,9	3,8
Overijssel	1 116	7,1	2,7	9,8	4,7
Flevoland	374	5,0	3,6	8,6	2,9
Gelderland	1 979	5,9	2,4	8,3	3,1
Utrecht	1 191	7,5	3,7	11,2	4,9
Noord-Holland	2 613	6,5	4,7	11,2	4,4
Zuid-Holland	3 455	8,4	4,2	12,6	5,2
Zeeland	380	4,5	2,5	7,0	1,7
Noord-Brabant	2 419	5,9	2,9	8,7	3,6
Limburg	1 128	6,8	3,1	9,9	4,2
Nederland	16 358	6,6	3,4	10,0	4,1
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>					
250 000 of meer	2 089	9,0	6,2	15,1	6,6
150 000 tot 250 000	1 415	7,7	3,1	10,8	5,2
100 000 tot 150 000	1 648	8,6	3,4	11,9	5,3
50 000 tot 100 000	2 969	7,6	3,7	11,3	4,5
20 000 tot 50 000	5 835	5,3	2,5	7,8	2,9
Minder dan 20 000	2 402	4,6	2,7	7,3	2,6

Bron: CBS.

Tabel A.2.1
Branden met een opkomsttijd korter dan acht minuten, naar aard van de brand

	Alle branden	Schoorsteenbrand	Buitenbrand	Binnenbrand		
				totaal	kleine brand	grote brand
	%					
1990	67	64	63	76	77	63
1995	59	55	54	69	71	56
2000	54	47	51	61	62	51
2005	31	29	27	41	43	33
2006	30	27	25	41	43	31
2007	31	29	26	40	42	32

Bron: CBS.

Tabel A.2.2
Binnenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	w.v. met als oorzaak						
		brandstichting	spelen met vuur door kinderen	roken	brandgevaarlijke werkzaamheden	defect/ verkeerd gebruik apparaat/product	overig	onbekend
	<i>x 1 000</i>							
1990	12,6	2,4	1,0	0,4	0,4	5,3	1,0	2,0
1995	13,6	2,3	0,6	0,4	0,8	4,1	2,9	2,3
2000	13,9	2,5	0,4	0,5	0,7	3,8	3,1	2,9
2005	13,1	1,5	0,2	0,4	0,5	3,2	3,1	4,3
2006	14,3	1,7	0,2	0,4	0,5	3,4	3,3	4,8
2007	14,8	1,6	0,1	0,4	0,5	3,1	3,7	5,3
	<i>x 1 000</i> %							
2007	14,8	11,0	0,7	2,8	3,5	21,3	24,9	35,8
w.o.								
woongebouwen	6,3	8,9	0,9	3,2	3,5	31,9	25,9	25,6
gevangenis, politieel	0,2	32,2	0,0	18,7	1,2	12,9	24,0	11,1
logiesgebouw	0,3	3,4	0,3	12,2	3,1	22,4	30,8	27,8
kantoorgebouw	0,5	3,6	0,0	1,7	4,4	16,5	23,2	50,6
onderwijsgebouw	0,3	24,9	1,3	0,3	3,5	16,6	23,6	29,7
gezondheidszorg	1,1	10,2	0,5	8,2	1,5	18,1	27,0	34,5
industrie, landbouw, veeteelt	1,3	3,2	0,5	0,3	8,2	18,8	32,5	36,6
stationsgebouw	0,1	9,0	0,0	3,0	4,5	14,9	17,9	50,7
bijeenkomstgebouw (ontmoeting, verzamel)	1,1	11,9	0,3	2,1	3,3	24,6	24,5	33,2
in aanbouw zijnde/ algehele renovatie	0,0	30,3	0,0	3,0	15,2	15,2	12,1	24,2
leegstaand	0,1	53,9	0,7	0,0	5,0	1,4	9,9	29,1
bestemd voor de sloop	0,2	59,5	1,8	0,0	3,6	1,4	15,0	18,6
Onbekend	2,2	12,1	0,9	0,4	1,1	3,8	11,2	70,5

Bron: CBS.

Tabel A.2.3
Buitenbranden naar object en oorzaak

	Totaal	w.v. met als oorzaak						
		brand- stich- ting	vanda- lisme	spelen met vuur door kin- deren	afbran- den van bermen/ verbran- den van afval	onge- luk/ aanrij- ding	andere	onbe- kend
	<i>x 1 000</i>							
1990	27,3	8,1	.	7,6	0,7	0,1	4,9	5,8
1995	30,3	7,9	7,3	1,3	0,9	0,3	4,3	8,2
2000	30,4	9,1	7,9	0,8	0,7	0,2	3,6	8,1
2005	28,5	8,3	5,4	0,7	0,6	0,2	3,2	10,1
2006	33,8	9,3	5,7	0,8	0,8	0,2	3,7	13,2
2007	31,0	9,0	5,1	0,7	0,7	0,2	3,1	12,2
	<i>x 1 000</i>	%						
2007	31,0	29,0	16,4	2,3	2,1	0,7	10,0	39,5
w.v.								
papier-, vuilcontainer, afvalbak, los afval	12,7	37,8	25,8	2,3	0,9	0,0	3,5	29,7
afval op afgesloten terreinen, particulier	2,1	29,2	16,8	3,7	18,7	0,1	10,1	21,3
berm, bos, heide, natuurterreinen e.d.	4,9	27,7	11,7	5,0	2,6	0,2	8,6	44,3
personenauto (incl. sloopauto)	3,6	20,7	3,5	0,1	-	4,8	22,9	48,0
overige auto's (incl. autobussen)	0,8	15,5	3,3	-	0,2	3,2	34,8	43,1
schepen, beroepsvaart	0,0	-	-	-	-	-	71,4	28,6
schepen, recreatievaart	0,1	11,0	2,2	-	2,2	2,2	38,5	44,0
spoorwegmaterieel (rollend)	0,0	2,3	2,3	-	-	-	41,9	53,5
chemische industrie (openluchtinstallaties)	0,0	3,7	3,7	-	-	-	63,0	29,6
overige nijverheid en industrie	0,1	18,3	7,1	4,8	1,6	2,4	36,5	29,4
andere	6,6	19,8	10,9	1,4	0,5	0,1	11,7	55,6

Bron: CBS.

Tabel A.2.4
Branden en schade, per provincie en gemeentegrootte

	Branden			Schade	
	totaal	zonder schade	met schade	totaal	gemiddeld per brand met schade
	<i>x 1 000</i>			<i>mln euro</i>	<i>1 000 euro</i>
1990	42,4	22,3	20,1	638	31,8
1995	46,1	22,5	23,6	479	20,3
2000	46,0	23,6	22,4	723	32,2
2005	43,2	17,3	25,9	735	28,3
2006	49,8	20,4	29,3	715	24,4
2007	47,3	20,5	26,9	864	32,1
Groningen	1,3	0,8	0,5	28	53,9
Friesland	1,2	0,4	0,8	28	33,6
Drenthe	1,4	0,2	1,2	13	11,0
Overijssel	2,9	0,8	2,1	59	28,3
Flevoland	0,9	0,4	0,5	34	68,5
Gelderland	5,9	3,6	2,3	81	35,3
Utrecht	3,5	1,2	2,3	49	21,5
Noord-Holland	7,1	3,1	4,0	149	37,1
Zuid-Holland	12,6	7,7	4,9	134	27,3
Zeeland	1,1	0,2	0,9	41	47,3
Noord-Brabant	6,2	1,4	4,9	139	28,6
Limburg	3,2	0,7	2,5	108	43,1
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>					
250 000 of meer	7,2	4,5	2,7	125	46,8
150 000 tot 250 000	4,0	1,9	2,1	78	37,6
100 000 tot 150 000	6,1	3,3	2,8	62	22,4
50 000 tot 100 000	10,1	3,5	6,6	228	34,8
20 000 tot 50 000	14,8	5,5	9,3	244	26,3
Minder dan 20 000	5,2	1,7	3,5	127	35,9

Bron: CBS.

Tabel A.2.5
Branden met schade per schadeklasse

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
<i>x 1 000</i>						
Branden met schade						
tot 5 000 euro	14,0	15,9	13,7	14,2	17,4	15,7
5 000 tot 25 000 euro	4,3	5,7	6,7	8,0	9,0	8,1
25 000 tot 50 000 euro	0,8	1,0	0,8	1,7	1,4	1,6
50 000 tot 250 000 euro	0,9	0,8	1,0	1,7	1,2	1,1
250 000 tot 500 000 euro	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
500 000 euro en meer	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Totaal	20,1	23,6	22,4	25,9	29,3	26,9
<i>mln euro</i>						
Schadebedrag						
tot 5 000 euro	22,3	26,4	23,2	23,0	27,8	27,4
5 000 tot 25 000 euro	50,6	63,4	75,4	92,8	96,9	90,1
25 000 tot 50 000 euro	28,1	35,2	29,4	58,6	47,9	55,7
50 000 tot 250 000 euro	99,8	90,2	100,6	158,5	122,0	112,0
250 000 tot 500 000 euro	38,7	37,9	46,7	82,3	51,5	58,8
500 000 euro en meer	398,3	226,2	447,6	320,0	368,7	520,1
Totaal	637,9	479,4	723,0	735,2	714,8	864,1

Bron: CBS.

Tabel A.2.6
Aandeel woningbranden met een opkomsttijd korter dan acht minuten¹⁾

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
%						
Etagewoning	77	85	81	63	62	62
Portiekflat	.	76	75	55	60	55
Portiekwoning	.	89	79	70	61	69
Duplexwoning	.	67	54	38	42	37
Vrijstaande woning	.	49	40	19	23	26
Eengezinswoning in rij	76	67	58	40	37	43
Galerijflat	.	73	66	47	56	53
Hoogbouwflat (in pandige gang)	81	77	67	54	49	50
Grote villa	.	78	57	40	34	27
Totaal	78	71	65	45	44	47

Bron: CBS.

¹⁾ Percentage van het totaal aantal branden in de betreffende rubriek.

Tabel A.2.7
Branden in woningen naar soort woning en oorzaak¹⁾

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
<i>x 1 000</i>						
Totaal	6,6	7,1	6,8	5,1	5,4	4,9
w.o.						
etagewoning	4,8	1,4	1,4	0,9	0,9	0,9
eengezinswoning in rij	0,7	2,5	2,5	2,1	2,3	2,1
hoogbouwflat (inpandige gang)	1,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
<i>%</i>						
Etagewoning						
Brandstichting	13	8	9	9	9	8
Spelen met vuur door kinderen	6	2	3	2	2	2
Roken	3	4	4	3	2	3
Defect/verkeerd gebruik apparaat/produkt	51	36	34	33	32	31
Overig	10	32	30	29	29	30
Onbekend	15	18	20	24	26	26
Eengezinswoning in rij						
Brandstichting	12	8	9	6	7	6
Spelen met vuur door kinderen	7	4	3	1	2	1
Roken	3	3	3	3	3	2
Defect/verkeerd gebruik apparaat/produkt	52	45	43	40	38	38
Overig	10	26	26	29	29	31
Onbekend	15	14	16	22	23	22
Hoogbouwflat (inpandige gang)						
Brandstichting	31	25	30	23	16	14
Spelen met vuur door kinderen	14	11	3	0	2	0
Roken	5	3	4	8	5	6
Defect/verkeerd gebruik apparaat/produkt	30	23	24	28	27	21
Overig	4	17	25	19	25	26
Onbekend	16	20	14	22	26	33

Bron: CBS.

¹⁾ Vanaf 1993 is de uitsplitsing van woningen gewijzigd.

Tabel A.3.1
Hulpverleningen per 100 duizend inwoners, per provincie en gemeentegrootte

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
Groningen	198	173	176	160	177	156
Friesland	116	113	164	150	147	164
Drenthe	204	198	222	222	203	231
Overijssel	159	178	186	180	204	249
Flevoland	321	154	230	165	176	334
Gelderland	180	187	226	207	204	221
Utrecht	172	178	250	192	219	334
Noord-Holland	268	276	280	308	369	408
Zuid-Holland	257	268	322	277	303	373
Zeeland	174	111	154	175	159	245
Noord-Brabant	202	184	211	188	192	261
Limburg	407	277	261	198	192	280
Nederland	229	218	249	226	245	302
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>						
250 000 of meer	318	366	438	428	500	508
150 000 tot 250 000	326	309	268	211	227	283
100 000 tot 150 000	413	256	288	253	262	293
50 000 tot 100 000	259	253	266	231	261	335
20 000 tot 50 000	200	172	192	167	168	238
Minder dan 20 000	137	153	196	181	187	257

Bron: CBS.

Tabel A.3.2
Hulpverleningen naar maand

	1990	1995	2000	2005	2006	2007
<i>x 1 000</i>						
Totaal	34,1	33,7	39,4	36,9	40,0	49,4
Januari	3,8	3,2	2,3	3,2	2,7	12,8
Februari	4,2	2,3	2,2	2,6	2,3	2,6
Maart	3,3	2,7	2,4	2,7	2,8	3,1
April	2,2	2,3	2,7	2,7	2,6	3,1
Mei	2,5	3,0	7,7	3,0	4,0	3,4
Juni	2,7	2,9	3,5	3,5	3,6	4,5
Juli	2,8	3,9	3,3	3,9	4,2	4,3
Augustus	3,1	3,3	3,1	3,0	4,9	3,0
September	2,5	2,9	3,1	2,8	3,1	3,0
Oktober	2,4	2,5	3,8	2,6	3,1	3,0
November	2,2	2,2	2,6	4,4	3,3	3,1
December	2,3	2,6	2,6	2,5	3,5	3,5

Bron: CBS.

Tabel A.3.3
Hulpverleningen naar aard, per provincie en gemeentegrootte¹⁾

	Totaal	Geen hulp (meer) nodig	Bevrij- den of redden van perso- nen	Bergen of ver- wijde- ren van auto e.d.	Reini- gen van wegen of ter- reinen	Ope- nen van deu- ren	Bestrij- den van water- over- last of storm- schade	Be- vrij- den van die- ren	Andere werk- zaam- heden (incl. onbe- kend)
<i>x 1 000</i>									
1990	34,1	3,2	4,5	1,5	6,1	3,0	9,0	2,1	8,5
1995	33,7	2,4	5,9	1,7	7,3	2,5	5,1	3,4	7,2
2000	39,4	2,3	6,3	1,4	7,4	2,4	8,5	2,8	11,4
2005	36,9	2,3	4,8	0,7	3,5	1,7	5,5	2,5	17,8
2006	40,0	2,7	5,2	0,7	3,2	2,0	5,7	2,6	19,9
2007	49,4	3,6	5,3	0,6	3,2	1,9	9,6	2,0	23,1
Groningen	0,9	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1
Friesland	1,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	0,3
Drenthe	1,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,7
Overijssel	2,8	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	1,9
Flevoland	1,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,8
Gelderland	4,4	0,4	0,5	0,1	0,4	0,1	1,2	0,2	1,5
Utrecht	4,0	0,2	0,3	0,0	0,3	0,1	0,9	0,2	1,9
Noord-Holland	10,7	0,6	1,5	0,1	0,4	0,7	2,3	0,4	4,6
Zuid-Holland	12,9	1,0	1,4	0,1	0,6	0,6	3,1	0,6	5,5
Zeeland	0,9	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,6
Noord-Brabant	6,3	0,8	0,5	0,1	0,5	0,1	0,7	0,2	3,4
Limburg	3,2	0,2	0,3	0,0	0,4	0,1	0,5	0,1	1,6
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>									
250 000 of meer	10,6	0,8	1,6	0,1	0,4	0,7	2,6	0,3	4,1
150 000 tot 250 000	4,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,6	0,2	2,0
100 000 tot 150 000	4,8	0,3	0,5	0,1	0,4	0,3	0,8	0,2	2,2
50 000 tot 100 000	9,9	0,5	1,0	0,1	0,6	0,3	1,5	0,3	5,7
20 000 tot 50 000	13,9	1,0	1,3	0,2	1,0	0,3	2,8	0,6	6,8
Minder dan 20 000	6,2	0,7	0,5	0,1	0,6	0,1	1,3	0,4	2,4

Bron: CBS.

¹⁾ Het is mogelijk dat in of op een object meerdere werkzaamheden zijn verricht.

Tabel A.4.1
Brandweertieners per brandweerregio, op 1 januari

	1995	2000	2005 ¹⁾	2006 ¹⁾	2007 ²⁾	2008 ²⁾
	<i>x 1 000</i>					
Totaal	26,9	26,9	27,3	27,4	27,1	26,9
1 Midden- en West-Brabant	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7
4 Gooi en de Vechtstreek	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
5 Zeeland	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
6 Noord-Holland Noord	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
10 Zuid-Holland Zuid	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
11 Zuidoost-Brabant	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
13 Zaanstreek-Waterland	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
16 Hollands-Midden	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3
20 Rotterdam-Rijnmond	1,5	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5
23 Fryslân	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3
31 Noord- en Oost-Gelderland	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
34 Groningen	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
35 Twente	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9
41 IJssel-Vecht	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9
42 Noord- en Midden Limburg	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8
44 Kennemerland	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7
45 Gelderland Midden	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1
46 Haaglanden	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1
48 Gelderland-Zuid	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9
50 Utrechtland	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,0
51 Amsterdam-Amstelland	1,0	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8
65 Flevoland	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
67 Zuid-Limburg	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
71 Drenthe	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
72 Brabant-Noord	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

Bron: CBS.

¹⁾ Personeel in operationele dienst.

²⁾ Brandweerpersoneel werkzaam in hun rang.

Tabel A.4.2
Overig personeel naar opleidingsniveau, per brandweerregio, op 1 januari 2008

	Personeel voor pro-actie/preventie				Overige niet-operationele functies			
	totaal	hbo/wo	mbo	lbo	totaal	hbo/wo	mbo	lbo
Totaal	1 056	384	535	137	2 215	799	1 106	310
1 Midden- en West-Brabant	85	33	45	6	151	60	81	11
4 Gooi en de Vechtstreek	23	6	12	5	41	11	21	9
5 Zeeland	23	8	11	4	27	10	13	4
6 Noord-Holland Noord	42	20	18	5	41	19	17	4
10 Zuid-Holland Zuid	27	7	17	3	47	12	29	6
11 Zuidoost-Brabant	43	12	28	3	143	39	94	10
13 Zaanstreek-Waterland	25	6	14	5	83	22	45	16
16 Hollands-Midden	37	14	21	2	99	37	57	5
20 Rotterdam-Rijnmond	104	29	48	26	249	71	117	62
23 Fryslân	38	9	26	3	51	13	35	3
31 Noord- en Oost-Gelderland	38	12	21	5	144	46	78	20
34 Groningen	52	26	23	3	23	11	10	2
35 Twente	36	16	16	3	86	40	38	9
41 IJssel-Vecht	34	13	19	2	56	21	32	3
42 Noord- en Midden Limburg	23	7	15	1	23	7	15	1
44 Kennemerland	42	12	27	3	62	17	41	4
45 Gelderland Midden	35	16	16	3	41	18	20	3
46 Haaglanden	77	27	38	12	183	65	89	29
48 Gelderland-Zuid	51	22	18	10	70	30	26	15
50 Utrechtsland	63	22	31	9	132	47	66	20
51 Amsterdam e.o.	43	21	13	8	230	115	72	44
65 Flevoland	12	3	7	2	20	6	10	4
67 Zuid-Limburg	48	20	23	6	64	26	30	7
71 Drenthe	23	8	10	5	52	19	22	11
72 Brabant-Noord	36	15	18	3	94	38	48	8

Bron: CBS.

Tabel A.5.1
Gemeentelijke brandweer: kosten en uitrukken

	Gemeen- ten	Inwoners per 1 januari	Kosten			Uitrukken	
			totaal	per inwoner	per uitruk	totaal	per duizend inwoners
			<i>abs.</i>	<i>x 1 000</i>	<i>mln euro</i>	<i>euro</i>	<i>x 1 000</i>
1990	672	14 891	280	19	2 698	103,9	7,0
1995	633	15 424	378	25	3 255	116,3	7,5
2000	537	15 864	522	33	3 913	133,3	8,4
2005	467	16 306	799	49	5 759	138,7	8,5
2006	458	16 334	862	53	5 536	155,8	9,5
2007*	443	16 358	913	56	5 642	161,8	9,9
<i>Gemeenten naar aantal inwoners</i>							
250 000 of meer	4	2 089	157	75	4 979	31,6	15,1
150 000 tot 250 000	8	1 415	85	60	5 501	15,5	11,0
100 000 tot 150 000	13	1 648	102	62	5 101	19,9	12,1
50 000 tot 100 000	41	2 969	172	58	5 122	33,6	11,3
20 000 tot 50 000	188	5 835	272	47	6 085	44,6	7,6
10 000 tot 20 000	136	2 007	100	50	7 332	13,6	6,8
5 000 tot 10 000	46	374	23	61	8 571	2,7	7,1
Minder dan 5 000	7	21	2	105	9 335	0,2	11,2

Bron: CBS.

B. Brandweerregio's in Nederland op 1 januari 2008

- 1 Midden- en West-Brabant
- 4 Het Gooi en de Vechtstreek
- 5 Zeeland
- 6 Noord-Holland Noord
- 10 Zuid-Holland Zuid
- 11 Zuidoost-Brabant
- 13 Zaanstreek-Waterland
- 16 Hollands-Midden
- 20 Rotterdam-Rijnmond
- 23 Fryslân
- 31 Noord- en Oost-Gelderland
- 34 Groningen
- 35 Twente
- 41 IJssel-Vecht
- 42 Noord- en Midden-Limburg
- 44 Kennemerland
- 45 Gelderland Midden
- 46 Haaglanden
- 48 Gelderland-Zuid
- 50 Utrechtland
- 51 Amsterdam-Amstelland
- 65 Flevoland
- 67 Zuid-Limburg
- 71 Drenthe
- 72 Brabant-Noord

C. Enquêteformulier branden

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistiekproductie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg

Telefoon (045) 570 04 00 Fax (070) 397 58 83 E-mail kvrv@cbs.nl

BRANDWEERSTATISTIEK
RZ2505

BRANDEN

De grife gearoerde antwoordvlekken zijn voor het CBS niet langer relevant

Opgemaakt door: _____

Bevelvoerder: _____

Telefoon: _____ tst. _____

Uitruigmeente: _____

Kazemenummer: _____

Melddatum: _____

Volgnummer: _____

1 Datum alarm/uitruk

1a Alarmdatum: _____

1b Datum melding laatste voorlig: _____

2 Adresgegevens/brand

2a Straat en nummer: _____

2b Postcode: _____

2c Brandgemeente: _____

3 Inzet binnen het verzorgingsgebied

ja 1
nee 2

4 Tijdstip

	1e uitruk uur min.	2e uitruk uur min.	3e uitruk uur min.
melding			
alarmering			
uitgerukt			
aanrijden			
ingeknikt			
beleg kazeme			

5 Gemeld door

gebruiker 1
beveiligingswacht 2
polis 3
brandmeldinstallatie 4
andere 77
onbekend 88

6a Uitruk / inzet materieel

	Uitruk	Inzet
beveiligingswacht		
brandmeldinstallatie I		
brandmeldinstallatie II / III		
brandmeldinstallatie		
brandmeldinstallatie (D=DI)		
brandmeldinstallatie (D=DI)		
andere materieel		
andere materieel		

6b Uitruk / inzet personeel

	Uitruk	Inzet
beveiligingswacht		
brandmeldinstallatie		
brandmeldinstallatie		
andere personeel		

7 Loos/vals alarm of brandgerucht

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 09a

7b Soort loos/vals alarm

volledige melding (brandgerucht) 1
vervalsde melding (brandgerucht) 2
brandmeldinstallatie t.g.v. werkzaamheden 3
brandmeldinstallatie t.g.v. storing apparatuur 4
brandmeldinstallatie t.g.v. onvolledige onderhoud 5
brandmeldinstallatie anders 6
andere 77
onbekend 88

8a Materiële schade

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 09
ja, bedrag onbekend 3 > VERDER VR. 09

8b Schadebedrag (geschat) in euro's

EUR: _____

9 Schoorsteenbrand

ja 1 > EINDE
nee 2

10 Buitenbrand

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 09a

11 Object buitenbrand

papier, vuloornis, afvalbak, te afval op straat 1
afval op afgevoerd terrein, particuliere ornen 2
boom, bos, heide, natuurreservaat e.d. 3
personeels (incl. sloops) 4
overige auto's (incl. auto's) 5
schepen, bootkade 6
schepen, maritiem 7
spoorwagmaterieel (incl.) 8
openbare gebouwen (openluchtmuseum) 9
overige rijwielvoertuigen 10
andere 77

12 Vermoedelijke oorzaak buitenbrand

brandstichting 1
vandalisme 2
spelen met vuur door kinderen 3
afbranden van binnenzijde van afval 4
ongeluk, storing 5
andere 77
onbekend 88

13a Waren er slachtoffers

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 14a

13b Slachtoffers

	aantal personen brandweer	burgers
doden		
gewonden (transport ziekenhuis e.d.)		

14a Zijn er reddingen gedaan

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 17a

14b Geredde personen

	aantal personen brandweer	burgers
door de brandweer		
door anderen		

15a Was de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen van invloed op de (brand)bestrijding

ja 1
nee 2

15b Stof

	I	II
GI-nummer		
VN-nummer		
hoeveelheid in liter/kilogram		

16a Was bij de brand sprake van milieubelastende effecten

ja 1
nee 2

16b Welke specifieke milieubescherpende maatregelen zijn door de brandweer genomen

t.a.v. oppervlaktewater/riool door:

opvang bluswater 1
opvang uitstromende stoffen 2
verdunnen, neutraliseren 3

t.a.v. bodemverontreiniging door:

afvoer verbrande resten 4

t.a.v. luchtverontreiniging door:

meten van gasconcentraties 5
geen 6
andere maatregelen 77

16c Waren deze milieumaatregelen effectief

ja 1
nee 2
gedeeltelijk 3
onbekend 88

17a Zijn er blusopgangen gedaan of beperkende maatregelen genomen voor aankomst brandweer

ja 1
nee 2 > VERDER VR. 18a

D. Enquêteformulier hulpverlening

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarneming en statistischproductie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JM Voorburg

Telefoon (045) 570 64 00 Fax (070) 637 59 79 E-mail kbvrv@cbs.nl

BRANDWEERSTATISTIEK
RZ2504

HULPVERLENING

De grijs gearceerde antwoordvelden zijn voor het CBS niet langer relevant

Opgemaakt door

Bevelvoerder

Telefoon tst.

Uitlosgemeente |

Kazernummer

Melddatum

Volgnummer

1 Datum alarm/Inruk

01a Alarmdatum dag mnd jaar

01b Datum Inruk laatste voertuig

2 Adresgegevens/hulpverlening

02a Straat en nummer

02b Postcode

02c Snelheid hulpverlening ja 1
nee 2

02d Hulpverleningsgemeente:

3 Inzet binnen het verzorgingsgebied

ja 1
nee 2

4 Tijdstip

	1e uitruk uur min.	2e uitruk uur min.	3e uitruk uur min.
melding	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
alarmering	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
uitgerukt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
aankomt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ingerukt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
terug kazerna	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5 Gemeld door

gebruiker 1
buren, omwonenden, voorbijgangers 2
politie 3
GG en GD / G.P.A. 4
andere 77
onbekend 88

6a Uitruk / Inzet materieel

	Uitruk	Inzet
tankautopomp	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hulpverleningswagen I	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hulpverleningswagen II / III	<input type="text"/>	<input type="text"/>
autocadder	<input type="text"/>	<input type="text"/>
hoogwerker	<input type="text"/>	<input type="text"/>
clienauto (DvD)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
verbinding/commandowagen	<input type="text"/>	<input type="text"/>
drukwagen	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ander materieel	<input type="text"/>	<input type="text"/>
 totaal materieel	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6b Uitruk / Inzet personeel

	Uitruk	Inzet
beroepe <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
willig <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
bedrijfsbrandweer <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
 totaal personeel	<input type="text"/>	<input type="text"/>

7 Melding zonder dat er reden was voor hulpverlening

ja 1 ➤ **EINDE**
nee 2

8 Informatie politie

08a Is de politie ter plaatse geweest? ja 1
nee 2

08b Heeft de politie getracht hulp te verlenen ja 1
nee 2

9a Object waaraan of waarin hulp verleend is

gebouwen ja 1
geen gebouwen nee 2 ➤ **VERDER VR. 9b**

9b Nadere specificatie gebouwen

woongebouwen	1
gebouwen in de chemische industrie	2
gebouwen overige industrie	3
(ambachtelijk) werkplaatsen	4
winkels	5
onderwijsgebouwen	6
zieken-, bejaarden-, verzorgingshuis	7
horcebedrijven	8
andere	77
onbekend	88

➤ **VERDER VR. 10a**

9c Nadere specificatie geen gebouwen

woonzeep	21
wegen, straten, terreinen, bermen, open terrein (geen opslagterrein)	22
persoonauto	23
vrachtauto	24
tankauto	25
andere motorvoertuigen	26
spoorwag	27
spoorsteltwag	28
overige trainstallen (locomotief a.d.)	29
schepen binnenvaart, beroepsvaart	30
recreatievaart	31
zeevaart	32
opslagterrein chemische industrie	33
overige industrie	34
water	35
andere	77
onbekend	88

10a Was de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen van invloed op de hulpverlening

ja 1
nee 2

10b Stof

	I	II
GI-nummer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
VN-nummer	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hoeveelheid in liter/kilogram	<input type="text"/>	<input type="text"/>

⚠ Indien uw (korps/kazerne)bevelvoerder bij deze hulpverlening niet de leiding had ➤ **EINDE**
Wel verder invullen bij assistentie aan ambulance en/of andere diensten

E. Enquêteformulier personeel

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Waarmeting en statistische productie bedrijven Voorburg
Postbus 4000, 2270 JH Voorburg

Telefoon: (045) 570 64 00 Fax: (070) 337 60 93 E-mail: kbvrv@cbs.nl

RZ2800

Brandweerstatiek

2008

Personeel van de gemeentelijke brandweer

Sleutel

Gesme terugzenden voor
in bijgevoegde portuifje retour envelop.
Wilt u controleren of de code in het venster
zichtbaar?

Alle opgeven betreffen 1 januari 2008

1. Brandweerpersoneel, werkzaam in hun rang naar rangniveau ¹⁾ (in werkzame personen)

	Hoger ¹⁾	Middelbaar ¹⁾	Lager ¹⁾
Beroeps ²⁾	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. mannen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. vrouwen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vrijwillig ³⁾	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. mannen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
w.v. vrouwen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vacatures, openstaand op 1 januari 2008	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Overig personeel, werkzaam voor de brandweer, naar opleidingsniveau (in werkzame personen) ⁴⁾

	HBO/WO	MBO	LBO
Personeel voor pro-actie/preventie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Overig personeel	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Indien uw gemeente niet over een eigen brandweerkorps beschikt, met welke gemeente(n) is een regeling omtrent verzorging getroffen?

4. Hoeveel uitrukposten, geleid door een bevelvoerder, heeft uw gemeente?

Aantal

Ingevuld door:

Naam: Telefoon (facultatief):

E-mail-adres (facultatief):

Voetnoten

¹⁾ Rangniveau (bij uitloofening): de verdeling is gebaseerd op het Beekult brandweerpersoneel, gepubliceerd in het Staatsblad 1981, nr. 276; Hoger: (Asp.-officier + Adj. Hoofdbrandmeester en hoger), Middelbaar: (Asp.-onderofficier, Onderbrandmeester, Brandmeester), Lager: (Asp.-brandwacht, Brandwacht /m Hoofdbrandwacht).

²⁾ Eigen personeel in dienst van gemeentes dat één of meer brandwaertaken als hoofdberoep uitoefent.

³⁾ Personen, die zich vrijwillig ter beschikking hebben gesteld om bij de brandweer werkzaam te zijn, zonder daarvan een hoofdberoep te maken.

⁴⁾ Dit heeft alleen betrekking op personeel dat nog niet eerder genoemd is onder vraag 1.

RZ2800

Aan de Brandweerstatistiek 2007 werkten mee

Reguliere teksten, staten, tabellen en grafieken

D. Boer
Drs. R. Kleingeld
Drs. V.S. Lalta
W.T. Vissers

Met dank aan

E.A. Collard
E.R. Hansildaar
A. Hazebroek
C.M.E. Hijstek
Drs. N.F.M. van Leeuwen
J.J.G. Schroth
P.J. Spaans
L.J. Stechweij
M.B.W. van der Vijgh
De gemeentelijke en regionale brandweerkorpsen

Eindredactie

Drs. V.S. Lalta

